

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gl. na leto.

Letnik VIII.   V Ljubljani, februarja 1891.   2. zvezek.

Druga predpepelnična nedelja.

I. Tri stopinje krščanskega življenja.

In drugo je padlo v dobro zemljo,
in je rastle in storilo stoteren sad.

Luk. 8, 8.

Ni mi treba prilike današnjega sv. evangelija razlagovati, razjasnil jo je naš Zveličar sam. *Seme*, pravi, je *božja beseda*. Kakor sejavec seme po vseh raznih, boljših in slabših delih njive razspè, tako se tudi božja beseda oznanjuje po raznih krajih naše zemlje. In kakor seme ne obrodi povsodi enakega sadú, tako tudi božja beseda ne učini pri vseh ljudeh tacega sadú, kakor bi ga oznanovalci božjega nauka Jezusovega po vsej pravici morali pričakovati. Še o tistem semenu, ki je padlo na dobro zemljo, sv. evangelist Matevž trdi, da ne daje enako bogatega sadu. On pravi: *Drugo je padlo v dobro zemljo, in je dalo sad; eno stoteren, eno šestdeseteren, eno trideseteren.* (Mat. 13, 8.) Prav tako se godi z božjo besedo v srcih vernih kristijanov. Ne v vseh enako, marveč v nekaterih manj, v drugih več, v nekaterih obrodi največ dobrega sadú. Odkod to? Mar ni beseda božja vsem enaka? Ali se ne oznanuje vsem pravovernikom čista in neskaljena resnica Jezusova? Zakaj torej ne daje pri vseh enako bogatega sadú? Temu ni kriva beseda božja, marveč srce kristijano. Čem bolj je človek pripravljen sprejeti milost božjo in ž njo tudi sodelovati, tem bolj je upati, da v njegovem srcu dožene beseda božja več in boljšega sadú. Izmed semen nekatero donese trideseteren, drugo šestdeseteren, tretje stoteren sad. Tako tudi božja beseda pri

raznih kristijanah. Vprašanje je le: katerim donaša božja beseda trideseternega, katerim šestdeseternega in katerim stoternega sadú. Na to vprašanje hočem vam odgovoriti v današnjem govoru. Vse pa k večji časti božji in našim dušam v zveličanje.

I. Gotova, iz skušnje znana resnica je, da niso vsi kristijanje na svetu enako goreči, pobožni, sveti. Nekateri bolj, drugi manj. Temu dokaz je tudi sv. pismo. Kraljevi pevec David opominja: *Ogibaj se hudega in delaj dobro; išči mirú in hiti za njim.* (Ps. 33, 15.) S tem pokaže, da kdor hoče po poti pravičnosti hoditi, naj prvič se varuje hudega, potem naj dela dobro, da bode zadobil notranji srčni mir, v katerem naj ostane. *Zemlja sama od sebe rodi, prvič travo, potem klas, potem polno žito v klasu.* (Mark. 4, 28.) Te besede svetega evangelista Marka razlagajo cerkveni očetje v tem smislu, da jim trava pomeni začetek, klas nadaljevanje in žito stanovitno bogoljubno življenje kristijana. Enak pomen imajo tudi besede o semenu, ki je padlo na dobro zemljo. Eno rodilo je trideseteren, eno šestdeseteren, eno stoteren sad.

Katere kristijane pomeni seme, ki je rodilo trideseteren sad? So ljudje na svetu, imenujejo se kristijani, v resnici pa ne zaslužijo tega imena, kajti mesto da služijo Kristusu, služijo svetu in hudobnemu duhu. Kristus pravi: *ogibaj se hudega* — oni pa ravno hudo delajo. Vera nas uči, da moramo delati dobro, kar je po božji volji, oni pa se ogibajo dobrega in delajo po svoji volji. Takim pač seme božje besede pade na trdo skalo grešnega srca, ter nikakor ne more obroditi sadu za večno življenje. Ali božja milost je neskončna. Po božji naredbi pridejo, akoravno grešniki, in poslušajo besedo božjo. Ta jih razsvetli, opominja, svari in obudi v njih sklep zapustiti pot pregrehe, k Bogu se povrniti in v bodoče tako živeti, da nikdar več Njega s smrtnim grehom ne žalijo. Rečeno — storjeno. Glejte, kristijanje dragi! to je prva stopinja krščanskega življenja, to je trideseteren sad besede božje. Avgustin čuje besede: *vzemi in beri!* Premišljuje besedo božjo, posluša sv. Ambroža oznanovati Jezusov nauk in zapusti pregrešno življenje. Francišek čuje besedo božjo: *Kaj pomagata človeku, če ves svet pridobi, svojo dušo pa pogubi?* in zapusti posvetno življenje.

Kristijan moj! Ti si morda pogosto poslušal besedo božjo, a padala je na mrtvo tvoje pregrešno srce. Zbudi se in danes, ko slišiš

glas Gospodov, ne zatrdi svojega srca, vzdigni se, spokori se, da bode beseda božja rodila v tebi vsaj trideseteren sad.

Toda taki novospreobrnjeni spokorniki imajo dostikrat sicer voljo, smrtnih grehov se varovati, hočejo sicer v milosti božji ostati, toda svetu, svojim slabostim se ne marajo popolno odpovedati. Zadosti jim je, da dopolnijo površno svoje krščanske dolžnosti, da se hudega varujejo; da bi napredovali v krščanskem življenju, za to se mnogo ne menijo; čednosti so jim bolj zadnja briga; na to pozabijo, da Kristus tistim blagor kliče, ki si prizadevajo za čednosti, kakoršnih nas je sam učil. Zadosti jim je, da jih svet pri miru pusti, da jim ne kliče: o to je slab kristijan! Takim beseda božja obrodi samo trideseteren sad.

II. Toda pri tem sadu ne smemo obstati. Kakor si priden sejavec prizadeva kar največ žita pridelati iz setve, tako si mora tudi kristijan prizadevati, da mu obrodi beseda božja kar največ dobrega sadu. Na potu krščanskega življenja ne smemo nikdar obstati. Kristus sam pravi: *Kdor z menoj ne pobira, on razstresa. — Kdor je svet, bodi še svetejši, pravičen še pravičnejši.* Ni zadosti, da se varuješ samo smrtnih grehov, treba se je ogibati tudi malih, odpustljivih, treba se je varovati vsake nepopolnosti. Gotovo, dober otrok bode svojim starišem tudi v najmanjših rečeh pokoren ostal, in pobožen kristijan se bode bal prelomiti božjo postavo tudi v najmanjših stvareh. In blagor kristijanu, ki to stori! Njegova vest bode mirna, le ena želja ga bode spremljala po vseh potih: božjo voljo spolnovati. O kakó bode vse svoje dolžnosti spolnoval iz čistega namena, kakó bode srečno vojskoval se zoper skušnjave hudobnega duha, kakó bode dober izgled dajal svojemu bližnjemu, kakó visoko vrednost bodo imela dobra dela njegova pred obličjem pravice božje! V resnici! Kristus pravi: *Kdor je v malem zvest, ga bodem čez veliko postavil.* Kdor se malih grehov varuje, kdor v malih rečeh Boga uboga, on je na drugi stopinji krščanskega življenja. In še enkrat blagor mu! Beseda božja obrodi v njegovem sreću šestdeseteren sad. Prav res! Kar sliši, vse k dobremu obrača, vse ga k dobremu nagiblje, saj pravičnim vse k dobremu sodeluje. Ko čuje, kakó so svetniki najhujše skušnjave premagovali — misli si, tudi jaz hočem tako delati. Ko se mu oznanja, kakó lepa je duša pobožnega kristijana pred božjim obličjem, sklene: taka naj bi bila tudi moja duša! Ko zvé, kako z veseljem pride Jezus k takim kristijanom prebivat v najsvetejšem zakramentu: misli si, o da bi bilo tudi moje srce vredno prebivališče večnega Boga! In ko čuje, kakšno veselje je Gospod pripravil tistim, ki njega ljubijo, tedaj se

mu zbudi v srcu iskreno hrepenenje po svetih nebesih; kdaj bodem prišel — kliče — in se pokazal pred obličjem Gospodovim!

Glejte, to je druga stopinja krščanskega življenja. To je življenje tistih, katerim beseda božja obrodi v srcu šestdeseternega sadú. In če si ti, kristijan moj, tako srečen, da živiš v prijaznosti z Bogom, ali si ne bodeš prizadeval iti naprej po potu pravičnosti, da bode tudi tvoje srce, razsvitljeno milosti božje, dajalo šestdeseternega sadú za nebeško žitnico? Prosim te, pojdi in stori tako!

III. Še o tretji stopinji krščanskega življenja mi je govoriti. Kateri so tisti kristijanje, pri kojih beseda božja obrodi stoteren sad? Da bi kako žito pri nas obrodilo stoteren sad, se navadno ne zgodi; to bi bilo kaj posebnega. A tudi tretja stopinja krščanskega življenja je pri kristijanih dandanes kaj posebnega, kaj redkega. To stopinjo dospeli so tisti, ki ne samo, da se varujejo vsacega malega greha — o velikih niti ne govorim — marveč vse, kar storé, iz prave, čiste ljubezni do Boga delajo. Ne zato torej, da bi se v nebesih veselili, ne zato, da bi se vic obvarovali, marveč le zato, da bi se v vseh rečeh Bogu dolžna čast dajala, zato bogoljubna dela opravljajo. Kristijanje moji! to je življenje svetnikov na zemlji. To so tisti, ki goré ljubezni božje. In oni ne spolnujejo samo dolžnosti svojega stanú natančno, marveč želé ob vsakem času, na vsakem kraji, vsakemu človeku vse tako storiti, vse iz tega namena delati, da Bogu čast dadó in Jezusa poveljujejo. Taki ljudi ne živé toliko za-se, kakor posebno za svojega bližnjega in njihovo delovanje ne seže samo do groba, marveč daleč naprej v prihodnost svetijo s svojim izgledom in besedo. *Kristus*, kliče sv. Pavel, *mi je življenje in smrt, le moj dobiček*. (Fil. 4, 21.) In kaj, kakó on živi, dela? *Ko sem vseh prost bil, sem se vseh sužnjega storil, da bi jih več pridobil. Judom sem postal kakor jud, da bi jude pridobil, slabim sem slab postal, da bi slabe pridobil. Vsem sem vse postal, da bi vse zveličal.* (I. Kor. 9, 19—22.) To je prava ljubezen, ki vse prenese, da bi se v vseh rečeh Bogu čast dajala. Tako ljubezen imeli so svetniki nekdam na zemlji živeči in jo še imajo danes izvoljene duše pobožnih kristijanov. Zato pa tudi njih spomin s smrtjo ne izgine. Kdaj so aposteljni živeli, kdaj so že umrli, a še danes lepo cvetè njih trud. In drugi misijonarji: sv. Frančišek Ksaverij, sv. brata Ciril in Metod . . . koliko časa že vživajo pri Bogu plačilo za svoj trud, in vendar njih začeto delo na zemlji še raste, cvetè in še vedno donaša stoternega sadú. Enako tudi ustanovniki cerkvenih redov. Kdaj je že prominulo življenje sv. Ignacija, Benedikta, Dominika! Kdaj je že umrla sv. Klara,

Skolastika, Uršula! In vendar njih duhovni sinovi in hčere še dandanes delujejo v duhu svojih začetnikov; da bi vsi ljudje Boga ljubili, kakor so ga sami ljubili, delujejo v dušni in telesni prid človeštva, tako da se nad njimi spolnujejo besede svetega Duha: *V večnem spominu bode pravični, ne bode se bal hudega oznanila.* (Ps. 111.)

In kdor je enkrat okusil, kakó sladak je Gospod, on ga ne bode več zapustil. *Kdo nas bode ločil od ljubezni Kristusove? Ali nadloga? ali stiska? ali lakota? ali nagôta? ali nevarnost? ali preganjanje? ali meč? Svest sem si namreč, da ne smrt, ne življenje, ne angelji, ne poglavarstva, ne oblasti, ne sedanje, ne prihodnje, ne moč, ne visokost, ne globočina, ne druga stvar nas ne bode mogla ločiti od ljubezni božje, katera je v Kristusu Jezusu, Gospodu našem.* (Rim. 8, 35. 38. 39.)

To vam je, dragi moji! tretja stopinja krščanskega življenja, življenja svetnikov. Kdor v pravi, čisti ljubezni do Boga živi, v njegovem sreju rodi beseda božja stoteren sad.

Utegnil pa bi si sedaj kdo izmed vas misliti: čemu nam to pripoveduje, saj itak nihče izmed nas ne bode tako visoke stopinje popolnosti dosegel. Preljubi! ako bi bil sv. Ambrož nekdan v navzočnosti sv. Avgušтина kaj tacega spregovoril, bi bil li on na resnici ostal? Bili so časi, ko ni bilo nobenega svetnika, a dandanes ni časa, ki bi ne kazal tega ali onega posebno gorečega kristijana. In če vémo, da jih je mnogo na svetu — seveda svet jih ne pozna — ki Bogu služijo z vsemi svojimi močmi, smo primorani s sv. Avguštinom spoznati: Ako ti, zakaj ne tudi mi? — Pobožno življenje je kaj drugega, kakor dejanjska ljubezen božja. Bila je namreč pri sv. krstu naši duši vlita, toda spopolniti jo, je dolžnost našega življenja. To pa ne gre naenkrat. Sv. Avguštin piše: *Ljubezen božja, ko se rodi v naši duši, je-li precej popolna? Zato se namreč porodi, da jo spopolnimo, porojeno moramo gojiti, vzgojeno okrepiti, in krepko vsopolniti. Popolna ljubezen pa, kaj pravi? Kristus je moje življenje in smrt dobiček.* (Joan. Epist. Tract. V. n. 4.)

Očak Jakob je videl na potu od doma v sanjah lestvico od zemlje do neba, po njenih stopinjah so gori in doli hodili angelji. Tudi ti, moj kristijan! si klican in vabljen v nebesa. Hodi torej po stopinjah v svojo nebeško domačijo. Gospod te kliče. Božja beseda doni in odmeva tudi v tvojem sreju. Kakšen sad bode rodila? Ali

morda nobenega, ker je tvoje srce mrtvo v grehu? Ali trideseteren, šestdeseteren ali stoteren sad? Kaj je najbolje, vam je znano. *Ponovite se torej s ponovljenjem svojega duha* (da v vsakaterih zadevah vprašate svojo vest), *da preiskujete, kaj je dobra, dopadljiva in popolna volja božja.* (Rim. 12, 2.) Amen. Andr. Karlin.

2. Čudoviti sad božje besede.

Seme, katero je v dobri zemlji, so tisti, ki besedo slišijo, in jo v dobrem in najboljšem srcu ohranijo, in sad obrodijo v potrpljenju. Luk. 8, 15.

A. 1. Kmetič svojo njivo lepo zorje . . . obseje . . . zagradi . . . varuje . . . da dobi prav lep in obilen sad od svoje setve.

2. Mili Jezus je prinesel seme — božjo besedo, na svet; sejal je, pa se bitko pritožuje, da je dobil malo sadú. (Luk. 8, 4—15.) Nekaj ga je padlo na stezo — nič sadú . . . drugo je padlo na pečino — tudi nič . . . tretje je padlo med trnje, to ga je zadušilo. . . . Le samo četrti del semena je padel v dobro zemljo, je rastle in storilo stoterni sad. *Seme, katero pa je v dobri zemlji, so tisti, ki besedo slišijo, in jo v dobrem in najboljšem srcu ohranijo, in sad obrodijo v potrpljenju.*

3. Še sedaj se obilno pridiga — seje zrno božje besede . . . pri mnogoterih se nič ne prime, je brez uspeha . . . Kateri pa besedo božjo verno sprejmejo, in v dobrem srcu ohranijo, imajo čudoviti sad iz božje besede. Da boste torej božjo besedo še rajše poslušali in v srcu veselo ohranili, vam mislim danes razložiti: č u d o v i t i s a d b o ž j e b e s e d e.

B. Človek je božje drevo v božji vrt sv. katoliške cerkve vsajeno . . . Sam iz sebe le more obroditi grenki sad — pregrešnosti. Ako ima pa v srcu besedo božjo vsejano, in se po nji ravna, obrodi čudoviti sad, kar Jezus sam uči: *Seme, katero je v dobri zemlji, so tisti* . . . Čudoviti sad božje besede — po Jezusovih besedah — je:

1. *Potrpežljivost* ali potrpljenje. Veliko je nadlog . . . veliko krivic, zaničevanja, preganjanja . . . Beseda božja v nas stori, da vse potrpežljivo prenesemo, da radi trpimo. — Že pobožni Job, ki je v svojem srcu imel založeno besedo božjo, v največjih nadlogah potrpežljivo pravi: *Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi češčeno Gospodovo ime.* (Job. 1, 21.)

Sv. Avguštin poln besede božje, ki mu je obrodila čudovito potrpežljivost, je v svoji smrti bolezi milo Boga prosil: *Tukaj žgi, tukaj reži, v večnosti mi pa prizanašaj.* — Sv. Terezija, 30 let bolehná, pa vselej čudovito potrpežljiva, pravi: „Ali trpeti, ali umreti, mi Bog daj!“ — Ti pa ne moreš nič potrpeti! še krive besedice od moža, žene, bližnjika . . . ker besede božje ne ohraniš v sreú . . . zato nimaš nobenega sadú!

2. **Z a t a j e v a n j e** je drugi sad iz božje besede; — da si še sam silo storiš . . . To tirja Jezus od nas, govoreč: *Ako hoče kdo za manoj priti, naj zataji sam sebe, naj sprejme svoj križ, in naj hodi za meno.* (Mat. 16, 24.)

Sv. Anton, pnščavnik, je že od 13. leta se zatajeval . . . v samoti živel . . . križ pobožnosti nosil za Jezusom . . . pa je tudi vedno rad bral besedo božjo . . . sv. pismo . . . klecé . . . cele noči . . . zato mu je obrodila tako čudoviti sad zatajevanja. — Ali se ti kaj zatajuješ? . . . pri jedi, pijači, družbi . . .

3. **Najčudovitnejši sad besede božje** pa je **z v e l i č a n j e**. Kdor besedo božjo posluša, po nji živi . . . se zveliča . . . Tako Jezus uči: *Zveličani so, kateri besedo božjo poslušajo in jo ohranijo.* (Luk. 11, 28.) Ker iz poslušanja pride vera, iz vere pa pride delo in iz pobožnega dela ali življenja pa pride večno zveličanje. Sv. Avguštin je slišal glas: *Vzemi, beri!* Bral je besedo božjo . . . veroval . . . po nji živel . . . dosegel večno zveličanje!

C. Tu imate trojni sad iz besede božje . . . poslušajmo radi . . . ohranimo jo zvesto . . . da bi tudi nam obrodila stoterni sad za nebeško zveličanje! Amen.

Simon Gaberc.

Praznik očiščevanja Marije Dev. ali svečnica.

I. Kedaj naj nam Marija pokaže Jezuška?

Moje oči so videte tvoje zveličanje,
katero si pripravil pred obličjem vseh
narodov. Luk. 2, 30, 31.

Sv. cerkev nam od Božiča pa do današnjega praznika skoro brez izjeme predočuje Dete Jezusa in njegovo deviško Mater, in zeló ganljivo je videti, kakó Marija povsod, kjer in komurkoli se z božjim Detetom prikaže, napravi veliko veselje. — Prve osebe, ki so bile tako srečne, videti novorojenega Zveličarja z njegovo blaženo

Materjo, bili so revni, pa pobožni pastirci. Kakšen vtis je pri njih zapustil ta pogled? Prav veselega. Ker, ko so pastirci jasli zapustili, so Boga častili in hvalili za vse, kar so videli in slišali. (Luk. 2, 20.) Ravno tako so se Modri iz Jutrovega silno obveselili, kadar so ugledali zvezdo, ki jih je peljala v hišo, kjer so našli Dete z Marijo, njegovo materjo; polni svetega spoštovanja so predenj padli in ga molili ter obdarovali. (Mat. 2, 10, 11.) In kakšna čutila so prešinjala častitljiva starčka Simeona in Ana, ko sta ob priložnosti, o kateri pripoveduje današnji evangelij, v tempeljno zagledala ljubeznivo Dete v naročji njegove Matere? Zopet le vesela in tolažilna; kajti Simeon, ves osrečen, da je dočakal ta dan, vzame Dete v roke ter Boga hvali, rekoč: *Sedaj pustiš svojega hlapca, Gospod, po svoji besedi v miru, ker so videle moje oči . . .* Ravno tako je prorokinja Ana Gospoda častila, in o njem govorila vsem, kateri so čakali Izraelovega odrešenja. (Luk. 2.)

Tako je Marija prinesla povsod, kjer se je z božjim Detetom prikazala, veselje, blagoslov, tolažbo. Prav in modro torej ravna sveta cerkev, da nam vsako leto in ravno v tem času tisto božje Dete z njegovo blaženo Materjo predočuje in da nas spodbuja v prelepi molitvi vsak dan klicati k Mariji: *Pokaži nam Jezusa, blaženi sad svojega telesa!* Kajti tudi še dandanes nam je pogled na Jezuščka v naročji njegove Matere ravno tako dobrodejen in zveličalen, kakor pastircem, trem Modrim, ali Simeonu in Ani. S tem je zaznamovan tudi obseg današnjega premišljevanja. Mnogokrat namreč moramo Mater božjo prositi, da nam ljubega Jezuščka pokaže, sploh v vseh okoliščinah našega življenja, posebno pa: 1. če smo revni, kakor betlehemski pastirji, 2. če smo imenitni, kakor trije Modri, 3. če smo stari, kakor Simeon in Ana.

I. Tiste podobe naše ljube Gospe so skoraj najljubeznivejše in najbolj vabijo k zaupanju, na katerih se nam ona predstavlja z božjim Detetom v naročji. To Dete je v znamenje svoje ubožnosti ali brez obleke ali pa le z lahkim plaščkom obdano.

Glejte, kristijani, to revno Dete nam Marija kaže, če smo tudi mi revni in brez pozemeljskega blaga; ona nam ga pokaže, da bi ozdravila našo nezadovoljnost v stiski in revščini in naše hrepenenje po denarju in blagu.

Kaj je bolj pogosto, kakor ta nezadovoljnost in to poželenje? Vse koprni po posvetnem blagu, vse si domišljuje, da bode z velikim

premoženjem zopet našlo zgubljeni paradiz in da si more napraviti sleherno veselje. Kakó nezadovoljni so torej tisti lakomneži, ako se jim želja po denarju ne spolni? kako nevoščljivo gledajo na tiste, ki v bogastvu živé? koliko si prizadevajo, da bi po pravični ali pa krivični poti dosegli svoj namen? To pregrešno poželenje po minljivih zakladih je huda bolezen, pa vendar ni neozdravljiva. Mi moramo, kakor pastirji, le k Materi božji hiteti, da nam revnega Jezuščka pokaže, in pri tem pogledu se bomo sramovali svojega prevelicega nagnenja do zemeljskega prahu in svoje nezadovoljnosti s svojim malim premoženjem.

Kaj bodeš odgovoril, nezadovoljni človek, s čem se bodeš izgovarjal, če ti Marija na ubozeza Jezuščka kaže ter govori: „Glej to-le Dete! Dasiravno je tvoj Najvikšega, ki nebo nad seboj razpenja, in zvezde kakor krono nosi na svoji glavi, mu vendar nisem mogla dati palače, mehke postelje za rojstni kraj, ampak le revni hlev; dasiravno je ta otrok Sin božji, ki je vse vstvaril, ki napolnuje nebesa s svojim veličastvom, angelje in izvoljene z nepopisljivo slavo oblači in zemljo z najlepšimi rastlinami zaljša, sem ga morala vsled ubožnosti v lesene jasli položiti.“ Povej, ali je tvoja revščina tako velika, kakor božjega Deteta? Gotovo ne! Kakó bi torej ti mogel biti nezadovoljen v svojem pomanjkanji, katero ni nikdar tako veliko, kakor tvojega Zveličarja, ki je slednjič na križu umrl in v tuj grob bil položen?

Ali bi si bil, kristijan moj, Kristus revščino izvolil, če bi bila ona nadloga, ali če bi bogastvo ložje v nebesa pripeljalo? V njegovi oblasti je bilo, da bi bil v sijajni palači, v zlati zibelji ali od imenitne kraljičine rojen; toda ni hotel, ker je želel biti v vsem trpljenji, tedaj tudi v nadlogah in pomanjkanji ljudem v izgled in tolažbo.

Zatorej pravi kristijan v stiski ne sme nikoli godrnjati, nikoli ne koprneti po neizmernem blagu; kajti če bi mu bili veliki zakladi v zveličanje, bi mu jih Bog dal; ker mu jih pa ni dal, si mora misliti, da se bode ložje v revščini zveličal.

Pa mi si želimo — bi kdo rekel — zemeljskih zakladov, da bi si ž njimi nebeške pridobivali, ker bi tudi radi milosti skazovali in iz ljubezni do Jezusa darove delili. Na to se mora odgovoriti: Noben človek, ki je sedaj reven, ne more reči, kaj bi storil, ko bi bil bogat, in skušnja uči, da je človek toliko lakomnejši, kolikor si več pridobi ali podedova, ali da silno zlorabi svoje premoženje — v svojo pogubo. In ali ne more tudi v revščini Bogu kaj darovati? Revni pastirčki so, kot se misli, Jezuščku jagnjeta darovali. Daruj ti siromak

Zveličarju svoje trude in pomanjkanje, katero prenašaj krotak kakor jaguje — potem si bolj zaslužno daroval, kakor ko bi od velicega imetja kaj miloščine delil. Zato poglej vselej ti ubožec, kadar te skušnjava nevolje ali lakomnosti ali nevošljivosti navdaja, na ljubo Gospo, ki ti kaže ubogo Dete — in skušnjava bode minula.

II. Ako si pa imeniten in s posvetnim blagom obdarovan, kakor trije Modri iz Jutrovega, naj ti zopet Marija Jezusa pokaže, da se ne prevzameš.

Zelo redki so ljudje, ki bi se pri svojem bogastvu, imenitnosti in učenosti ne prevzeli in ponižni ter pohlevni ostali. Navadno gledajo zaničljivo na tiste, ki niso tako imenitnega stanu, ki nimajo tako obširnega poslopja ali kupčije, ali ne toliko vednosti, kakor imajo oni sami, ali saj kakor mislijo, da imajo. — Kakor je pa ta ošabnost pogosta med ljudmi, ravno tako jo Bog sovraži in se ošabnim zoperstavlja ter jim milosti odvzame, ravno tako gotovo se ta napaka težko poboljša.

Toda ni je pomanjkljivosti na zemlji, v kateri bi naša ljuba Gospa ne mogla pomagati. Ona nam pokaže samo Jezusa, blaženi sad svojega telesa in mi moramo le na to božje Dete pogledati in ozdravljeni bodemo od napuha, kmalu bodemo ponižni postali. Kedo pa je ta otrok, kristijani moji, katerega Marija v naročji drži in ga nam kaže? Ali ni Sin Najvišjega, čegar prebivališče so nebesa, čegar tron so kerubini, čegar podnožje je zemlja, kakor sv. pismo pravi? Ali ni Kralj vseh kraljev, kateremu je dana oblast v nebesih in na zemlji? (Mat. 28, 18.) In vendar v kaki podobi ga vidimo? V podobi umrljivega človeka, v podobi slabega otročiča. Daje se odrejevati, kakor otrok; potrebuje človeške pomoči, kakor otrok; je človeškim starišem pokoren, kakor otrok; kakor da bi bil odložil vso svojo visokost in moč in modrost. Kakó neizrekljivo se je tedaj Sin božji ponižal!

K temu otroku te tedaj kliče Marija, tega otroka ti kaže, ošabni človek! da se od ponižnega otroka p o n i ž n o s t i učiš; ona ti kliče besede sv. Gregorja: *Edinorojeni Sin božji je podobo naše nizkosti nase vzel, da bi ošabnega človeka ponižni Bog podučil.* Kristus je dobro vedel, kakó težko dé človeku se poniževati in ni vedel boljšega pomočka, ga k temu nagniti, kakor da mu je s svojim izgledom poniževanje pokazal. Zato kliče: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen.* (Mat. 11, 29.) Zato se tudi trije Modri niso

obotavljali ponižati se pred tem otrokom, na kolena pasti in ga v vsej ponižnosti moliti.

Kaj, predragi, naj mi storimo, ki nismo tako imenitni, kakor trije Kralji, ki nismo tako modri, kakor ti Modrijani? Ali ne bode naš napuh, naša samopridnost zginila, če na ponižnega Jezuščka gledamo, katerega nam kaže ponižna dekla Gospodova? S sv. Brnardom moramo zaklicati: *Kaj je bolj nevrednega, kakor če se človek, ki vidi Boga nebes in zemlje majhnega otroka postati, še velicega dela na zemlji? Zares, kaj je bolj napačnega, kakor če se ubogi, od Boga popolnoma odvisni človek, ki se ima za vse dobrote dušne in telesne le Bogu zahvaliti, če se ponaša, kakor bi vse sam od sebe imel in ne od Boga? In taka prevzetnost je pogubljiva, ker ravno tako od nebes odloči, kakor je napuhnene angelje iz njih pahnila, in naravnost je pozneje Jezus učil: *Ako se ne ponižate, kakor otroci, ne pojedete v nebeško kraljestvo.* (cf. M. 18, 3.) Kadar torej vidimo božje Dete v naročji naše ljube Gospe, se spominjajmo poniževanja in pri tem pogledu bomo skušnjave ošabnosti lahko premagali.*

III. Sv. pismo nam v današnjem evangeliju pripoveduje še tretji dogodek, ko je blažena mati Marija božje Dete pokazala; namreč ob svojem očiščevanju in darovanju v tempeljnu, ko ga je starčkoma Simeonu in Aniv naročje položila. To je bila gotovo nepopisljiva sreča, neizrekljiva tolažba za ta dva stara človeka. Tako naj tudi vse stare osebe hitijo k Mariji, ter si dajo Jezusa pokazati, da tudi one veselje in tolažbo zadobé na stare dni.

Starost prinese seboj veliko nadlog in človeka zopet stori otroka. Ni se čuditi, da si stari ljudje zavoljo teže svojih slabost želé rešeni biti. Pa toliko lažje bodo nosili svoje breme, ako se ozirajo na Jezusa v Marijinem naročji; ker ta otrok je začel že pri svojem rojstvu trpeti, med tem, ko mnoge ljudi bolezen obišče še-le v pozni starosti. Komaj se je to Dete rodilo, je moralo toliko nadlog prestati; komaj se je začelo razvijati, so ga preganjali, da sta Marija in Jožef v daljno deželo ž njim bežala in ob tem toliko pomanjkanja trpelo. Kakó bi mogli mi zavoljo svojega trpljenja, kakó stari ljudje zavoljo svojih slabost godrnjati, ako se ozró na Marijo s trpečim Detetom? Ni potreba, da bi jim Marija pokazala Jezusa, kakó ga mrtvega na kolenih drži, da bi jim vse njegove rane pokazala, s katerimi je obdan; v tolažbo in pokrepčevanje zadostuje, ako Jezusa kot Dete pokaže, kako se joka od bolesti in je do smrti preganjano.

Toda ne samo v teh nadlogah starosti potrebuje kristijan tolažbe, veliko bolj so to strahovi bližnje smrti, strah zavoljo prejšnjih grehov — zavoljo ostre sodbe, negotovost, kako bode ž njim v večnosti. In tudi v teh stiskah najdemo pokoj, ako nam Marija božje Dete pokaže. Zakaj to Dete nima nič strašnega, nič groznega nad seboj, ampak le tolažilno, milostljivo in ljubeznjivo. Postalo je otrok, ne da bi nas pogubilo, ampak rešilo, ne da bi nas ostro obsodilo, ampak zveličalo. Čujmo tolažilno zgodbo.

Pelbarcij pripoveduje o neki osebi, ki je v mladosti svojo dušo z velikimi grehi omadeževala, in ki se je slednjič v neki samostan podala, da bi se tam kot zadnja služabnica s težkimi deli, zatajevanjem in solzami za prestopke pokorila. Pa kmalu jo trpinčijo hudi dvomi, kakor da je vse njeno prizadevanje zastonj. Če povzdigne svoje oči proti nebesom, se spomni besed, da nič nečistega ne more v nebeško kraljestvo, če premišljuje trpljenje Kristusovo, jej vest očita, da je ona tega trpljenja kriva, in če misli nanj kot na pravičnega sodnika, se je polasti silna žalost. V takih dušnih stiskah se približa Božič, ko po težkem delu kleči v kotiču ter joka. Kar naenkrat šine sladak mir v njeno srce, ker ménila je, da stoji v duhu pri jaslicah v Betlehemu ter zagleda v naročji božje Matere milo Dete, ki jo je tako ljubeznivo gledalo, in njeno srce šepeta priprosto molitev: „Po svojem milostnem Detinstvu, v katerem si prišel grešnike zveličat, usmili se mene!“ Njena molitev je uslišana; mesto obupnosti in žalosti stopi upanje in veselje in je ne zapusti do blažene smrti.

Iz tega vidite, predragi! da pogled na Jezuščka zaupanje, veselje, tolažbo in mir prinese v dušo vsacega človeka, posebno v dušo skesanega grešnika. Zatorej ne obračajte svojih oči posebno vi, ki ste že bolj v letih, ki boste prej prišli pred Sodnika in se bojite zavoljo prejšnjih grehov, ne obračajte jih proč od ljubeznivega Deteta v naročju Božje porodnice, od milosti tega otroka je vaša sreča, zveličanje odvisno! Na zemlji nimate več kaj iskati, zato vse svoje upanje, ljubezen obračajte na Jezusa, zato obujajte v svojem srcu goreče hrepenenje po zjedinenji ž njim, hrepenenje s Kristusom biti. Vesela, srečna bode potem taka smrt. Če potem ob zadnji uri Jezusa ne boste le v očeh, ne le v naročji kot Simeon, ampak pod podobo kruha celó v sebi imeli, boste vsi razveseljeni lahko s Simeonom vskliknili: *Sedaj pustiš svojega hlapca v miru, o Gospod, ker moje oči so videle tvoje zveličanje.*

Tako, predragi! je za nas vse, naj smo revni ali bogati, visoki ali nizki, mladi ali stari, prav koristno, ako nam Marija svoje revno,

trpeče, pri tem pa tako ljubeznivo Dete pokaže; ker ne bomo v siromaštvu godrnjali, v bogastvu in imenitnosti se ne prevzeli in v starosti ne tožljivi postali. Sklenimo torej to sv. resnico si ne samo v tem trenutku predočiti, ampak kolikorkrat molimo besede: *Pokaži nam Jezusa, blaženi sad tvojega telesa!* posebno pa, ko gledamo podobo Marijino z Jezuščkom. Mislite si takrat, kakor bi vam Marija svoje božje Dete kazala ter govorila: „Glejte to ubogo Dete in ne godrnajte, če ste tudi revni; glejte to slabotno Dete, ki se je tako ponižalo, in ne bodite ošabni, prevzetni; glejte to Dete, ki preganjanje trpi, in voljno prenašajte nadloge svojega življenja, posebno svoje starosti; glejte to prijazno, ljubeznivo Dete, in izročite ob svoji ločitvi zaupljivo svoje duše v njegove roke!“ O da bi Marija za nas prosila in Bog nam svojo milost dal, da tega sklepa ne pozabimo nikdar; potem imamo trdno upanje, da bode naš konec srečen in da nam bode Marija po tem revnem življenju pokazala Jezusa, blaženi sad svojega telesa, pokazala ga v nebesih, kjer bomo veseli njegovo obličje gledali na vekomaj. Amen. Ant. Žlogar.

2. Marija — vesela in žalostna mati.

Ko so bili dopolnjeni dnevi očiščevanja Marije po Mojzesovi postavi, so Jezusa prinesli v Jeruzalem, da so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22.

Vprvič vidimo danes Marijo v tempeljno po rojstvu njenega božjega Otroka. S koliko hvaležnostjo, s koliko pobožnostjo je pač danes stopila v tempelj, postavila božje Dete pred Gospoda in opravila dar, ki ga je zapovedovala postava! Pred njene dušne oči so ji stopile vse reve in težave Izraelskega ljudstva in drugih narodov, njih grešno zadolženje in hrepenenje, s katerim so vsi Odrešenika pričakovali: in ona vé, da drži v naročju Dete, katero je Bog poslal v razsvitljenje nevernikom, v čast Izraelu, svojemu ljudstvu, v odrešenje vesoljnemu svetu. Pred oči ji stopijo vse dobrote, katere je z nebes prineslo Dete Jezus, kateremu je mati ona; ona čuti neizrečeno srečo, da ima tolikanj željno pričakovanega Mesija v svojem naročju in — sveto veselje in pobožna hvaležnost se sprehajate v njenem srcu.

Med tem, ko se Marija tako v Bogu raduje, stopi častitljiv starček Simeon v tempelj. Tudi on je Zveličarja željno pričakoval in že razodeto mu je bilo, da ne bode umrl, dokler ne vidi Kristusa.

Ko zagleda Jezusa, je spoznal, da je to Dete obljubljeni Odrešenik; v naročje ga vzame ter hvali Boga, da so njegove oči videle Zveličarja sveta. Z milo-prijaznim očesom pa se starček obrne k Mariji in ji reče: *Glej, ta je postavljen v padec in v vstajenje mnogih v Izraelu in v znamenje, kateremu se bode zoper govorilo.* O Simeon! zakaj tako govoriš? Zakaj greniš veselje preblazene Matere božje? — Pa je že moralo tako biti! Sv. Duh je razsvitljeval in vodil pobožnega starčka tudi pri teh besedah. In tako sta se sploh pri Mariji, ko je bila mati božja, vrstila žalost in veselje. Ostanimo danes pri tej misli in pogledjmo Marijino veselje, katero je vživala kot mati, pa naj nam gre k srcu tudi žalost, katero je ona trpela kot mati.

I. O veselju, katero je vživala Marija kot mati, naj torej vprvo govorim. — Postavimo se v duhu v Nazaret in stopimo v hišo Joahima in Ane. Marija, njuna edina hči, je sama v svoji sobici. Ravno kar je izginil izpred nje angelj Gabrijel, ki ji je prinesel oni sveti pozdrav z nebes, jo imenoval milosti polno, blaženo med ženami ter ji oznanil, da bode rodila Sina, kateremu naj dá ime Jezus, ki bode Sin Najvišjega imenovan, ki bode kraljeval vekomaj in njegovega kraljestva ne bode konec. — Marija še vedno premišljuje to visoko skrivnost, ona — strmi nad povedanim. „Angelj z nebes — tako govori sama pri sebi — sv. Duh obsenčil! Sina božjega spočela, Zveličarja sveta! Na tisoče imenitnih in bogatih Izraelskih hčerá se je zanašalo in upalo na toliko čast in ti revna hčerka revnih starišev si izvoljena! Nobene imenitosti nimaš pred svetom, in Gospod te je povzdignil čez vse device in žené! Svetu povsem neznana — in od sedaj te bodo blagrováli vsi narodi! O Gospod, nisem vredna, da si mi storil tolike reči!“ Marijino srce je polno hvaležnega veselja, s solznimi očmi moli in hvali svojega Boga.

Tiste dni, tako sv. pismo, se je Marija vzdignila in je jadrno šla k svoji teti Elizabeti. Ani, svoji pobožni materi, je povedala veselo skrivnost, in sedaj hiti še k Elizabeti, o kateri ji je angelj pravil, da je tudi ona zadobila posebno milost od Boga — k njej hiti, da bi se ž njo vred v Bogu veselila. Marija stopi v hišo in pristrčno pozdravi Elizabeto. Elizabeta spozna po božjem razodenju Marijino skrivnost in jo spoštljivo sprejme kot mater svojega Gospoda. *Blažena si med ženami in blažen je sad tvojega telesa! In odkod meni tolika čast in sreča, da pride k meni mati mojega Gospoda — tako ji govori.* Še nikoli niste dve materi ena druge in vsaka svoje sreče

tako živo čutili in si tako pristržno voščili, kakor Marija in Elizabeta. In res, Marija prevzeta veselja, Boga glasno hvali, rekoč: *Moja duša povelečuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svoje dekle in mi je velike reči storil, on, ki je mogočen in sveto njegovo ime in od sedaj me bodo srečno imenovali vsi narodi.*

Postavimo se za nekaj mesecev pozneje v mesto Betlehem. Tam pred mestecem stoji hlev; pastirji pasejo tam okolu svoje čede. Polnoči je. Milijoni zvezd vse prijazniše, kakor sicer, doli migljajo; prečudna svitloba razsvetljuje tisti kraj, in čuj! — angeljsko petje se razlega. Stopimo s svojimi mislimi v hlev in v jasliah vidimo novo-rojeno Dete; Marija, Mati njegova, kleči zraven jasliah in poleg nje deviški ji ženin Jožef. O, ko bi mogli videti tudi v Marijino sree, kakó je polno svetega veselja, ko moli svoje Dete. *Žena, kadar je porodila dete, ne misli več na bridkost od veselja, da je človek rojen na svet,* je rekel Jezus o materah sploh. Mariji ni bilo misliti ne preje, ne potem na nobeno bridkost, ker, kakor solnce žarek, je ona svetu rodila večno luč. Vsaka druga mati mora vedeti, da je rodila otroka jeze božje, dokler njeno dete ni prerajeno pri sv. krstu po sv. Duhu v otroka božjega; Marija pa je vedela, da je rodila božje Dete, po katerem bodo vsi otroci božji postali. In ko pridejo pastirci in pripovedujejo o trumi angeljev in njih nebeškem petju in o vsem, kar jim je angelj oznanoval: o kako po nebeško se v vsem tem raduje njeno čisto in sveto sree! Tudi bogati in modri pridejo iz daljnih krajev; pripelje jih Bog po prečudni zvezdi in pokleknejo pred Detetom, katero drži ona v svojem naročju, darujejo mu drage in pomembne darove ter blagrujejo tudi njo. Kakó vesela je bila za njo tudi ta prigodba.

Na današnji dan pride Marija z Jezusom v tempelj, da spolni Mojzesovo postavo ter za Dete in za-se opravi zapovedani dar. V začetku se za božje Dete in zanjo nihče kaj ne zmeni; imajo jo za navadno mater in Dete za navadnega otroka; vrhu tega se ji vidi, da je revna, ker ima v rokah dar revnih — dva goloba. Bogate matere morebiti celó zaničljivo na njo gledajo; duhovnik pride, ji vzame dar iz roke ter jo blagoslovi po navadi. O, ko bi bil ta duhovnik vedel, čegavo mater je blagoslovil — pač bi bil on sam prosil za-se od nje in njenega Deteta blagoslova! Toda skrito je v njegovih očeh in Gospodovega Maziljenca — Mesije — v naročju tako revne matere pač ni pričakoval. Kakó? Ali ne bode nikogar, da bi dal čast Gospodu, ki je danes vprvič prišel v svoje svetišče? Pač! Približuje

se častitljivi starček Simeon in vidi se mu, da danes upa v tempeljnu najti in videti, kar je že zdavno želel. Tu pristopi k Mariji, ogleduje milo Dete in spozna, da gleda obljubljenega Odrešenika. Sprosi si ga od Marije, vzame ga v naročje ter ves ginen s tresočim glasom reče: *Zdaj, o Gospod! pusti svojega hlapca v miru po svoji besedi, ker so videle moje oči zveličanje, katero si pripravil pred obličjem vseh narodov, luč v razsvitljenje nevernikom in v čast Izraelu, svojemu ljudstvu.* O kakó se je tedaj radovalo Marijino srce! Kako so se ji lesketale solze v očeh, ko je videla pobožnega starčka vsega srečnega, da drži le v naročju Onega, ki mu je ona mati, da je voljan takoj zapustiti svet, da so le enkrat videle njegove oči obljubljenega Odrešenika.

Še veliko bi se dalo povedati o Marijinem maternem veselju, če bi premišljeval čednosti Jezusove v njegovih otroških in poznejših letih, katere je poznalo to sveto materno srce in se jih tudi veselilo; ko je žena izmed množice — strmeča nad nauki in čudeži Jezusovimi — povzdignila svoj glas ter rekla: *Blagor telesu, katero je tebe nosilo*, ali ni tedaj veselja igralo Mariji srce? Kar pa Mariji njeno materno veselje čez vse povzdiguje, je to, da ji zavoljo njega ni bilo treba izgubiti devištva; to je krona njenega maternega veselja — da je m a t i p r e č u d n a.

II. Toda, ljubi moji! kakor je imela Marija veliko duhovnega veselja, ravno tako je pa vžila tudi mnogo žalosti kot mati. Mati božjega Sina je Marija, toda Sina, ki naj trpi in umrje na križi! Kakor Sinu križ, tako je bil Materi odločen meč žalosti. — In res, komaj se je začela veseliti svojega božjega otroka, komaj, da so ga molili pobožni pastirci, Modri mu oddali darove, komaj je spolnila Mojzesovo postavo: že jo vidimo na begu. V trdi noči, v nepoznan kraj, med tuje ljudstvo mora bežati, da reši Novorojenca pred grozovitim Herodom. Kolikor večje veselje je imela Marija nad svojim Sinom, kolikor bolj ga je ljubila, toliko večji je njen strah, toliko večja njena žalost, dokler ni ž njim prišla čez Izraelske meje. — Dvanajst let pozneje sta romala veliko veselejša, kakor sicer, Jožef in Marija na velikonočni praznik v Jeruzalem, saj je bil tudi Jezus ž njima. Toda koliko žalost sta občutila, ko sta ga zgrešila in še-le tretji dan našla v tempeljnu. Kaj ne, dragi moji! če se materi otrok zgubi in pride večer, pa ga ni; pride jutro, in ga še ni; če ga išče in po njem povprašuje, pa ga ne najde in nikjer ne more nič zvedeti o njem, kakó je vedno večja njena žalost, njena skrb, njen strah. Kje je? Kaj se mu je zgodilo? take misli jo sprehajajo in najstrašnejše

reči ji stopajo pred oči. Tako žalost je moralo prestati Marijino materno srce.

Od tistega časa je žalost prizanašala Mariji do tedaj, ko je Jezus začel učiti. Ta tri leta, ko je Jezus učil, je res imela Marija mnogo maternega veselja, pa mnogokrat je tudi žalost prebadala njeno srce. Videla je namreč, kako so hudobneži Jezusa pahnili iz shodnice, kjer je prvič očitno govoril in pred nje stopil kot obljubljeni Mesija; slišala je o nevoščljivosti in sovraštvu, s katerim so ga povsod zalezovali farizeji in ga še kamnjati hoteli. — Najostrejši meč pa je zbadal njeno materno srce v dnevih brezmejnega trpljenja. Ni bila sicer pri njem na Oljski gori, ko je krvavi pot potil, ko so ga sodni hlapci zvezali in pred sodbo tirali; pa aposteljni so ji gotovo pravili, kaj se je godilo. Ni je bilo zraven, ko so ga bičali, s trnjem kronali, — toda videla je vsega raztepenega in s težkim križem obloženega in spremljala ga je na tem strašnem potu; zraven je bila, ko so ga pribijali na križ; pod križem je stala, dokler ni duše izdihnil in mrtvega je vzela v svoje naročje. O, kdo zamore popisati, kdo občutiti žalost, katero je Marija morala kot mati prestati? Veliko srčnega veselja je imela Marija kot mati, pa silna je bila tudi njena žalost. Eno kakor drugo najbolj poznajo matere. Veselja igra srce materi, ko gleda svojemu nedolžnemu otroku v oči, ki se tako prijazno nasproti smehlja; ga sliši, da poskuša govoriti in jo po imenu klicati. Kakó vesela je mati, če je otrok zdrav, pobožen in vbogljiv, če raste kakor na starosti, tako tudi v modrosti, če le dobro o njem sliši.

Toda, ljubi moji! kje je mati, da bi nad svojim otrokom, ali da bi nad vsemi svojimi otroci le veselje imela? Otrok — morda najljubši — zbolil in mati ž njim trpi in morebiti bolj, kakor otrok sam, o n a čuti njegove bolečine; otrok umrje in dolgo, dolgo časa trpi, predno se zaceli rana v maternem srcu! Pa, kajne, matere! so še druge rane, ki se skoraj zaceliti ne dajo. Če mati namreč le več slabega, kakor dobrega sliši o svojem otroku; če se otrok, za kate-rega je prečula toliko noči, spači in nerodno živi; če nobena beseda, nobena prošnja, če tudi solza v maternem milem očesu nič ne izdá; če verna mati vidi brezdno, kateremu gre otrok nasproti — o to je žalost in bolečina nepopisna! Matere! drugačne sicer kakor Marijine, vendar velike so tudi vaše bolečine in kolikor bolj verno je vaše srce, toliko večjo žalost občutite.

Ozirajte se, krščanske matere! na Marijo, da bode vaše veselje nad otroci, pa tudi vaša žalost vselej krščanska in Bogu oboje dopadljivo, da si zaslužite z Marijo, Materjo božjo, večno veselje v nebesih. Amen.

Val. Aljančič.

Tretja predpepelnična nedelja.

Presveto rešnje Telo — dušno solnce.¹⁾

Bog je bila beseda. V njej je bilo življenje, in življenje je bilo luč ljudi.

Jan. I. 4, 5.

Ali bi ne bil vsak izmed vas, preljubi poslušalci, grozno žalosten, ko bi bil obsojen celo svoje življenje preživeti v takem kraju, kjer je črna tema, in se nikdar ne more ločiti noč od dne? Mislite si človeka, ki bi ječal na takem kraju; nikoli ne vidi ničesar od lepote nebes in zemlje, ničesar od vseh stvari, in ne občuti nikoli tistega veselja, ki ga v vsakem živem srcu obudi prijetna svitloba po dnevi. Ko bi se tudi na tistem kraju vse polno luči prižgalo, bi bilo življenje tamkaj vendar le žalostno in dolgočasno, in bi se nikakor ne dalo primerjati našemu življenju v solnčni svitlobi. In vendar je veliko taci ljudi, ki sicer ne svojega telesa, pač pa svoje duše zapirajo v take temne ječe. Skrbno si zapahnejo vsa okna, da zunanja svitloba ne pride v te ječe, potlej pa za svoje revne duše male sveče prižgó, se tega nad vse veselí, in zasmehujejo še druge ljudi, katerim je bolj všeč dnevna svitloba. — V navadnem življenju bi take ljudi imenovali norce; sami sebi pa pravijo taki, da so modri in pametni. Pustimo jih, naj bodo po svojih mislih modri; pa vprašajmo, kdo da so prav za prav ti ljudje? Nesrečni neverniki. Oni bežé pred prekrasno dnevno svitlobo sv. katoliške vere, v kateri se jih je že toliko milijonov okrepčalo in se še okrepčujejo, svoje revne duše pa zapirajo v ječo svoje kratke slabe pameti, zametujejo in zaničujejo krščanske resnice in mislijo, da sami bolje spoznajo resnico, kakor pa sv. katoliška cerkev; oni trdé, da je le pri njih prava svitloba, pri vseh pravovernih kristijanah pa le temna noč. Tem nesrečnim slepim nevernikom se po pravici tudi tisti prištevajo, ki sicer trdé in pravijo, da so katoliški kristijanje, pa vendar pravega Boga v srcu nimajo, ampak kakšnega malika, naj se mu že pravi napuh, lakom-

¹⁾ Za predpustno pobožnost pred sv. rešnjim Telesom.

nost, sovraštvo, nečistost ali kakor si že bodi; taki ne iščejo pravega nebeškega veselja, ampak strežejo le svoji poželjivosti, in če morejo to nasititi, mislijo, da so srečni. Če so neverniki slepi, so taki kristijanje, ki le po svojih grešnih željah živé, vsaj na pol slepi, ker nočejo hoditi v dnevni svitlobi za edino pravo lučjo, ki jim kaže pot v nebesa. Dobro vémo, preljubi, da edino prava luč je tista, ki nam jo je Jezus prižgal in jo je sv. katoliška cerkev ohranila ob vseh najhujših viharjih. Mi hodimo in se veselimo v lepi dnevni svitlobi sv. Jezusove vere, in hočemo tudi Boga prositi, da bi vsem slepim in na pol slepim odprl oči, da bi mogli našo svitlobo videti in v njej veselo hoditi.

Vi veste, da svitloba, ki jo po dnevu uživamo, prihaja od solnea; če je pa sv. katoliška cerkev podobna dnevni svitlobi, kje pa je njeno solnce? Sv. cerkev ima svoje solnce v nebesih — njeno solnce je Jezus, ki sedi na desnici Boga Očeta. Jezus je pa nam tudi na zemlji zapustil neko solnce, ki ni nič manj vredno, kakor ono v nebesih — samo drugačno je. Pogleda na nebeško solnce, Jezusa v njegovem veličanstvu, bi mi s svojimi slabimi pozemeljskimi očmi še ne mogli prenesti, zato pa to nebeško solnce na nas sije v drugi podobi, v podobi kruha v zakramentu presv. rešnjega Telesa. Da, ta zakrament je naše duhovno solnce na zemlji. Mi sicer njegovih žarkov ne vidimo, njegova sveta dela pa občutimo. To je misel, ki jo hočemo danes premišljevati, da bodemo sad te pobožnosti ohranili v svojem srcu in vedno rastle v ljubezni do te nezapopadljive skrivnosti, zato rečem: kar dela in stori vidno solnce na naši zemlji, to dela in stori zakrament presv. rešnjega Telesa v naših dušah.

Leto ima štiri posebne čase, ki se zelo razločijo drug od drugega; imenujemo jih: zima, spomlad, poletje in jesen. Če vse te štiri čase pregledamo in prav prevdarimo, kaj dobrega da v vsakem času solnce na nebu stori naši zemlji, bodemo videli, da jo solnce sedaj slabeje, sedaj močneje ogreva, pa da jo vselej okrepuje in oživilja, in prepričali se bodemo, da ravno tako dobrotljivo tudi zakrament presv. rešnjega Telesa deluje v naših dušah.

a) Vsako leto se začne z z i m o. Spomnite se, kakšna je podoba naše zemlje v trdi, hudi zimi. Vse drevje in grmovje je brez perja, zemlja je mrzla in mrtva; ni rož, ni trave, ni sledu nikakoršnega življenja v naravi; še studenci in cele reke večkrat zamrznejo, in večkrat je naša zemlja s snegom kakor z mrtvaško rjuho pokrita.

Kaj tedaj v zimskem času solnce dela? Le slabo in od strani na zemljo sije, njegovi žarki imajo malo moči. Pa če se solnce po zimi le prikaže, je že vse prijazniše in veselejše na zemlji, in trava in drugo rastlinje vsaj toliko gorkote od njega dobiva, da prav do korenine ne zamrzne.

To, preljubi! stori zakrament sv. rešnjega Telesa s r e u g r e š - n i k o v e m u — malo sicer, pa saj veliko ne more storiti. Grešnikova duša je podobna naši zemlji v zimskem času. Življenje milosti božje je v njem zmrznilo in odmrlo; lepota krščanskega življenja se je zgubila; iz ljubezni božje, iz dobrih misel in željá je led postal; mrtvaška rjuha njegovih grehov, na katero je satan vtisnil svoje znamenje, je čez njegovo dušo razgrnena. Glej svojo nesrečo, kristijan, če si v takem žalostnem dušnem stanu. Solnce presv. rešnjega Telesa se ti sicer popolnoma ne skrije, pa te more vendar le malo razveseljevati in ogrevati. Ti moreš presv. zakrament le od daleč gledati, ga ne smeš brez strašnega greha v svoje srce sprejeti, zato te tudi le od daleč obseva. Pa tudi to je velika dobrota: to presv. nebeško solnce vendar-le še ohrani nekatere dobre koreninice v tebi in vsaj nekoliko tvojo temno dušo razsvitljuje. O pridi in daj svojo dušo vsaj od zunaj — vsaj od daleč obsijati; morebiti bode en sam žarek tega solnca tako globoko v te segel, da se bode začel tajati led tvojega srca.

b) Kadar se začne led in sneg tajati, pravimo, da se spomlad približuje, in sedaj stori solnce taka dela na naši zemlji, da bi jih čudeže imenovali, ko bi ne bili nanje že navajeni. Najprej zgine zimska odeja — sneg, solnce preišče vse kraje in sneg prežene; potem ogreva mokro zemljo in s svojo gorkoto iz zemlje privabi cvetlice, travo in drugo rastlinje, ki je že dolgo spalo, da vse zopet zeleno postane in veselo raste. Kmalo se pokaže solnca dobrodejna moč tudi na drevesih, da se pokaže perje in prelepo cvetje, ki prijetno diši in obilno sadu obeta. Kjer se novo seme v zemljo vrže, ga solnce tudi ne pusti ležati in zgnjiti, temuč ga priganja, da mora rasti, zeleneti in cvesti.

Tukaj imate podobo, kakó da zakrament sv. rešnjega Telesa deluje v s p o k o r n e m s r e u. Srce spokornikovo je resnično podobno naši zemlji v spomladanskem času. Stara odeja grehov je s solzami ali vsaj s srčnim, čeznatornim kesanjem otajana in odpravljena. Kadar tak spokornik vredno prejme zakrament presv. rešnjega Telesa v svoje srce, in potem večkrat k tej skrivnosti pristopi, mu to nebeško solnce ne dá miru, dokler se ne odpové vsem svojim grehom, dokler slabih

navad ne opusti in nov človek ne postane. Sedaj je njegovo srce zopet gorko za Boga, za božjo službo in za vsa dobra dela; lepe, svete navade, ki jih je bil prej opustil, začnejo zopet zeleneti, kakor pšenično zrnje, ki je nekaj časa v zemlji spalo; in njegove dobre moči se gibljejo — um, volja in srce delajo dobre sklepe, ki pridejo kakor listi in cvetje iz drevesa, in po milosti presvetega zakramenta postanejo vedno lepši in močnejši tako, da se sme veliko dobrih del upati. Tudi novo seme, ki pride po moči božje besede in lepega izgleda v njegovo srce, se po prejemu sv. obhajila tako oživi, da dobri sklepi vedno lepše rastejo in cvetó. In kakor ima vsak nad spomladanskim časom veselje, tako je tudi Jezus naravnost rekel, da je v nebesih veliko veselje nad grešnikom, ki pokoro stori. Spokornik pač nima nikjer več moči, kakor v tem presv. zakramentu, zato se mora vedno na-nj ozirati in po njem gledati, kakor se tudi vse cvetlice in vse rastline željno vzdigujejo proti solncu na nebu.

c) Samo s pomladanskim časom bi pa mi gotovo ne bili zadovoljni, le od tega, ker spomladi vse zeleni in cvete, bi mi ne mogli živeti, bi še nič ne imeli jesti; moč samo pomladanskega solnea bi bila še premajhna, zemlja potrebuje obilniše gorkote, če hoče kaj sadu obroditi. Zato se tudi solnce vedno višje in višje vzdiguje, in njegovi žarki so goreči — in pekoči, kadar pride poletni čas. Sedaj napolni solnce z dobrotljivo vročino zrak in zemljo, po tej moči se sicer cvetje posuši ali pa odpade, pa to nič ne škoduje, ker solnčna vročina tudi stori, da se povsod sad na drevju pokaže in da v poletnem času dozori najpotrebniši sad na zemlji, žito namreč.

Iz te podobe lahko spregledate delo sv. rešnjega Telesa v srcu p o b o ž n e g a k r i s t i j a n a. Večkratno prejemanje sv. obhajila ga žene dobrih sklepov ne le delati, ampak tudi po njih živeti. K temu mu presv. zakrament najprej svojo moč dá; to se povsod vidi, ker le tisti si upa in more gotovo največ dobrega storiti, kateri se pridno in seveda vredno k sv. obhajilu približuje. Potem tudi Jezus ne pripusti, da bi tak nič ne storil in v lenobi živel, marveč ga priganja, svari, ga žgè, dokler se kristijan popolnoma ne poboljša. On ga vedno v srcu opominja k potrpežljivosti v križih in težavah, k ponižnosti, ga svari, da naj to ali ono dobro delo stori, da naj jezik kroti, svoji poželjivosti vedno nasproti dela; na tak in enak način ga Jezus toliko časa napeljuje k dobrim delom in lepim čednostim, da kristijanu na zadnje že v navado pride, prav pobožno živeti. Tako ta svet dobi pridne, pobožne, čiste kristijane, tako se ljubezen do Boga in do bližnjega oživlja, to je pravo zrno krščanske pobožnosti.

Pa motil bi se vsak, kateri bi mislil, da to samo od sebe pride. Naj le vsak v svoje srce pogleda, in to mu bode očitno povedalo, da nobeden ne more iz lastne moči pobožen postati, ravno tako kakor tudi zrno, ki ga v zemljo vržeš, ne more brez solnčnih žarkov pognati, rasti in dozoreti.

Če hočete tedaj pravo krščansko čednost doseči, približajte se nebeškemu solncu, sv. rešnjemu Telesu, če hočete poštene služabnike, dobre otroke imeti, pošiljajte jih večkrat k Jezusu v cerkev.

d) Delo vidnega solnca na nebu pa še ni dokončano, še le v jeseni dozori po milejših solnčnih žarkih prelepi sad, ki ne služi le v najpotrebniši živež, ampak tudi pripomore k veselejšemu in prijetnejšemu življenju. V jeseni dozori sladko grozdje, lepa jabelka in stotero družega sadja, ki ga v poletnem času še ni dobiti.

To jesensko sadje rad primerjam s sadom krščanske popolnosti, in delo jesenskega solnca z delom presv. rešnjega Telesa v srcu vsakatega, ki hodi po potu krščanske popolnosti. Krščanska čednost nam je vsem potrebna, vsi moramo Boga ljubiti. Ali posebno ga ljubiti, ali iz ljubezni do njega tudi življenje darovati — to je krščanska popolnost. Vsi moramo bližnjega ljubiti kakor sami sebe, pa bolj ga ljubiti kakor sami sebe, k vsem krivicam molčati, samega na-se pozabiti — to je krščanska popolnost. Vsi se moramo sami sebe zatajevati, pa posebno navadna spokorna dela opravljati, še pripuščenege veselja se zdržati — to je krščanska popolnost. K tej krščanski popolnosti se potrebuje največja ponižnost, dobro angeljsko srce, goreča pobožnost in čista ljubezen v vsem dejanju in nehanju. To ni navaden, ampak najlepši sad krščanske popolnosti, ki ga smemo primeriti s sladkim grozdem ali pa s prav zlahtnim jesenskim sadjem. Vse čednosti potrebujejo Jezusa kakor nebeškega solnca, ali krščanska popolnost se šele potem prikaže v človeškem srcu, kadar ga je solnce presv. rešnjega Telesa že dolgo dolgo časa obsevalo; o takem sadu krščanske popolnosti posebno veljajo Jezusove besede: *Kdor je v meni in jaz v njem, le-ta obrodi sadu, ker brez mene ne morete nič.*

Sadu krščanske popolnosti more tedaj le tisti pričakovati, ki je vedno z Jezusom sklenen. Če torej hočete imeti prekrasni sad krščanske popolnosti, hodite goreči častilci presv. rešnjega Telesa; kakor solnčnica svoj cvet, tako koprneč obračajte svoje srce proti temu nebeškemu solncu, pogostokrat in vselej vredno se približujte k mizi Gospodovi.

Preljubi! dosedaj smo premišljevali, kako da dela zakrament sv. rešnjega Telesa v srcih raznih kristijanov; videli smo, kaj stori v srcu grešnika, spokornika, navadno pobožnega in pa tistega, ki je že krščansko popolen, in povsod smo se prepričali, da ta presveti zakrament v kristijanih po njih raznih dušnih stopinjah ravno to dela, kar vidno solnce na nebu v raznih letnih časih stori naši zemlji. To delo presv. rešnjega Telesa v naših sreih bodemo pa še bolj razumeli, če prevdarimo še nekatere lastnosti vidnega solnea na nebu, ter jih primerimo z lastnostmi presv. rešnjega Telesa.

e) Na vidnem solncu je to tako tolažljivo in veselo, ker se nič ne spreminja, kakor se preminja, postavim, mesec; nikoli ni večje ali manjše, svitleje ali temneje; se tudi ne skriva, kadar ima sijati; če ga pa ne vidimo, ali pa le na pol, tega ni solnce krivo, ampak le oblaki, ki se pred solnce ustavijo. Solnce se ne dá nikakor na svojem potu motiti; ko bi se tudi vse vojskine trume zoper njega vzdignile, se za to nič ne peča. — Ravno tako lastnost ima tudi presv. zakrament; neprenehoma ostane v enaki lepoti in moči; le naši grehi se vstopijo kakor črni oblaki med dušo in med njega. Če mi čutimo, da presv. zakrament v naših dušah ne stori obilno dobrega, ne smemo presv. zakramentu tega pripisovati, ampak le samim sebi, ter s kesanjem in spovedjo moramo te črne oblake razpoditi, ki so jih grehi postavili med našo dušo in Jezusa.

f) Še neka druga lastnost vidnega solnea je ta, da pri vseh svojih neizmernih dobrotah, ki jih naši zemlji stori, ne dela nobenega hrupa in šuma. Tiho in veličastno pride izza gore, molčé se po nebu vzdiguje, in tiho zopet za goro gre. Brez hrupa razpošilja svoje žarke, vsemu dá, da raste in živi, in tega vendar nobeden ne zapazi; zakaj če tudi vse na polji raste, nima vendar nobeden tako tancega očesa ali ušesa, da bi bil kadaj slišal ali pa videl travo rasti. Ravno tako dela tudi v naših dušah presv. zakrament — tiho in skrito brez vsega hrupa. Njegov blagoslov se razodeva v prečudno lepih čednostih in dobrih delih, pa nobeden ne vidi in ne sliši, kakó se to zgodi. Zato tudi vseh teh prečudnih del presv. rešnjega Telesa tisti ne spoznavajo, ki imajo ušesa in oči le na nečimurne pozemeljske reči obrnene. Tudi marsikateri dober kristijan je katerikrat žalosten, ker sadu presv. rešnjega Telesa v sebi tako naglo in dobro ne spozna, kakor bi želel. Pa bodi srčen, moj kristijan, če te zavolj tega srce boli; le odpri svoje srce presv. rešnjemu Telesu, da bode v tebi delovalo in storilo čudeže; če jih ti tudi sedaj ne vidiš, na skrivnem in tihem jih dela, pa jih vendar gotovo dela.

g) Ena najjemenitnejših lastnost našega solncea je ta, da solnce ne dela in ne sije le na en kraj, ampak povsod ob enem. Solnce razsvitljuje in ogreva zrak kakor zemljo ob enem; solnce dela čudne reči na visokem hribu kakor v globoki dolini; na suhem kakor na močvirju; na vrtu kakor na senožeti ob enem — in ravno tako tudi presv. rešnje Telo. Ono dela v celi katoliški cerkvi, kakor na skrivnem v troji duši; njegovo delo se razteza čez milijone kristijanov, kakor tudi čez tvojo dušo, stori dobre kristijane, krščanske družine in poštene fare, je najboljša zaveza ljubezni in edinosti. Če se vprašamo, od kod to pride, da se je v marsikaterem kraju, na deželi kakor po mestih, še toliko dobrega ohranilo, se moramo za vse to gotovo le češčenju in prejemu presv. zakramenta zahvaliti. Če se posebno v teh dneh tudi še toliko greha po svetu stori, jih je vendar od druge strani še veliko, kateri v teh dneh posebno goreče molijo, in s posebno pripravo sv. zakramente prejmejo; to je velika tolažba za nas, ki imamo povsod tako dober pripomoček zoper greh in hudobijo; to je pa tudi spodbuda, sv. zakrament vedno bolj častiti, vedno vredniše in gorečniše prejemati.

h) Še o eni lastnosti vidnega solncea na nebu vam hočem govoriti. S kakšnimi močmi dela solnce taka čudna dela na naši zemlji? Vsak to vé, da s svitlobo in z gorkoto — solnce sveti in greje; to ste dve najdobrotljiviši in potrebniši moči, brez katerih bi nobena vstvarjena reč ne mogla življenja ohraniti. Solncu podoben je tudi v tej lastnosti zakrament presv. rešnjega Telesa, ki čeznatorno svitlobo in čeznatorno gorkoto naši duši podeluje. Čeznatorna svitloba, ki jo ta sv. zakrament razširja, je vedno večje razsvitljenje našega uma, pa ne v pozemeljski, ampak v božji, nebeški modrosti. Ta svitloba nas uči Boga vedno bolj spoznati, nas vedno bolj z našim Zveličarjem seznaniti, nam vedno bolj razodeva nečimernost vseh časnih in vrednost vseh nebeških dobrot. Iz te nezapopadljive svitlobe so zajemali sv. cerkveni očetje, ki so skrivnosti in resnice sv. vere tako globoko premišljevali in spoznali, da jih moramo še sedaj občudovati. Od sv. rešnjega Telesa so dobivali in še dobivajo duhovni pastirji tisto potrebno razsvitljenje, da so mogli in še morejo sebi izročeni krščanski čedi pravo pot v nebesa kazati. V premišljevanju in češčenju te presv. skrivnosti jih je že brezštevilno veliko zadobilo olajšanje v svojih stiskah, tolažbo v svojih bridkosti, in razsvitljenje v svojih dvomih. Le zakrament sv. rešnjega Telesa nam daje pravo nebeško svitlobo, ki razsvitljuje naš um, nam razlaga svete resnice in nam kaže pravo pot v nebeško domačijo. Če je pa kdo v poze-

meljskih vednostih dobro podučeni, svetih resnic in krščanskega nauka pa ne zna, temu gotovo manjka razsvitljenje od Jezusa v sv. rešnjem Telesu.

Čeznatorna gorkota pa, ki jo to nebeško solnce v sv. rešnjem Telesu v naše duše razliva, je ljubezen. Tukaj se počasi naučimo vse iz ljubezni do Boga delati in trpeti, se učimo na njega pogostokrat misliti in vedno večje veselje do njega imeti. Tukaj postane srce dobro in prijazno do bližnjega, se nauči prave krščanske ljubezni. Ljubezen je, ki odpira nebeška vrata; ali vsi tisti presrečni, ki se že sedaj v nebesih veselé, so zadobili vso sv. ljubezen do Boga in do bližnjega le po moči sv. rešnjega Telesa; iz tega studenca so zajemali aposteljni svojo gorečnost, marterniki svojo srčnost, device svojo čistost, spokorniki svojo stanovitnost — sploh vsi pravo gorečo ljubezen. In če ti, moj kristijan! čutiš, da tvoje srce bolj za Boga bije, da se bolj greha boji, kakor nekdam; če čutiš in spoznaš, da nisi prazen krščanske ljubezni do Boga in do bližnjega, glej, imaš v sebi spričevanje, da je Jezus v presv. zakramentu kakor nebeško solnce tudi tvoje srce za ljubezen ogrel.

S to sv. ljubeznijo se v sreču pridruži tudi tisti mir, ki ga svet ne more dati, pa ga tudi z nobeno močjo ne more vzeti. S tem nebeškim mirom pa tudi pride v srce prava zadovoljnost, z zadovoljnostjo pa pripravnost živeti ali pa umreti, kakor Bog hoče, sploh, da z eno besedo rečem: kristijan, v katerega srce je Jezus v sv. rešnjem Telesu nebeško ljubezen vлил, in ga za vse dobro in sveto ogrel, ima že tukaj na tem svetu srečno in veselo življenje.

Preljubi! Videli ste, kako morémo iz lastnosti vidnega solnca na nebu tudi lastnosti nevidnega, nebeškega solnca Jezusa v zakramentu sv. rešnjega Telesa spoznati in premišljevati. Na vsej naši zemlji morejo cvetlice in drevesa cveteti in rasti le na tistih krajih, v katerih jih solnce s svojo svitlobo in gorkoto doseže. Tako je tudi naša zemlja resnično polje nebeškega Gospoda, v katerega smo mi ljudje vsi vsajeni, da bi na duši lepo cveteli, in si obilno lepote in sadu za nebesa pridobili; le tamkaj cvetó lepo dišeče cvetlice pobožnosti, ponižnosti, čistosti in družih čednost, in le tamkaj sad prave pobožnosti in popolnosti dozori, kamor nebeško solnce presv. rešnjega Telesa razpošilja žarke svojih milosti to je v sv. katoliški veri, pri kristijanih, ki niso le v Jezusovem sv. imenu krsčeni, ampak ki imajo pravo živo vero v svojem sreču. V krivi veri, in v srečih tacihi kristijanov, ki imajo le slabo vero ali pa celo nobene, ni družega kakor

puščoba, temota in nerodovitnost dobrih del, ker to nebeško solnce s svojo milostjo ne more na nje posijati.

Jaz upam, da ste vi trdni in stanovitni v sv. katoliški veri, zato sem vam tudi danes o zakramentu sv. rešnjega Telesa govoril, ker ne vém za nobeno večjo dobroto, kakor za to nebeško jed, ki nam jo je Sin božji sam pripravil. Bodi Jezusu za to milost iz srca hvaležen, in pokaži mu svojo hvaležnost s tem, da bodeš večkrat na njega mislil, večkrat ga obiskal in molil, večkrat ga pri sv. obhajilu v svoje srce sprejel. Kadar bodeš videl prijazno solnce na nebu sijati, in videl, da po njegovi moči vse zeleni, cvetè in raste, spomni se na nebeško solnce v tabrnakeljnu in na njegova prečudna dela v naših dušah. Solnce vsakemu le dobro stori in nobenega ne žali, tedaj tudi njega sad imej in ga presrčno ljubi. Pri solneu vse raste, zeleni in cvetè, le kamen ostane trd, in solnce ga ne more omečiti. Ne bodi torej tudi ti tako trd kamen proti sv. rešnjemu Telesu. Odpri najprej Jezusu svoje srce, da bode moč njegove milosti najprej greh iz tvoje duše spravila; potem se daj neprenehoma razsvitljevati in ogrevati temu solneu, da bodeš v dobrem rastel in se utrdil, in da bode tvoja duša veliko sadú krščanskih čednost in dobrih del obrodila.

Kakor pozno v jeseni pride praznik vseh svetnikov, tako ima tudi po jeseni našega življenja ta praznik za nas napočiti; to je, mi bodemo v hiši našega nebeškega Očeta z vsemi svetniki in izvoljenimi združeni, če bodemo tukaj v tem življenju milost in dobrot presv. rešnjega Telesa deležni postali. Potem bodemo druge oči dobili in Jezusa ne bodemo gledali skritega v podobi kruha, ampak v njegovi božji neizrekljivi lepoti. Sami bodemo potem postali očiščeni in spremenjeni kakor solnce po Jezusovih besedah, ki pravi: *Pravični se bodo svetili kakor solnce v hiši mojega Očeta*. Jezus bodi tedaj naše solnce v tem času in v večnosti; tukaj skrit v podobi kruha, tamkaj v nebeški svitlobi. Tukaj hočemo od njega prejemati razsvitljenje in gorkoto, tamkaj pa veselje in veličastvo. On naj bode vedno pri nas in naj nas varuje, dokler nas v hišo svojega nebeškega Očeta ne pripelje. Amen.

† Jan. Gostiša (1860).

Prva postna nedelja.

I. Jezus na Oljski gori.

Ko so ga smrtne težave obšle, je dalje molil. Njegov pot pa je bil, kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.

Luk. 22, 43. 44.

Misijonski časnik „Propagateur“ pripoveduje sledečo zgodbo, kako je bila v državi Texas v Severni Ameriki ustanovljena nova katoliška fara: Mlad misijonar iz Lijona na Francoskem je bil poslan od svojega škofa msgr. Odina v novo postavljeno vas v Texas, da bi pregledal, če se dá tamkaj ustanoviti fara. Brez denarja in brez vseh pomočkov, da bi se mogel nazaj vrniti, pride misijonar v kraj, kamor je bil poslan. Za zadnji tolar je kupil še steklenico vina, da bi mogel sveto mašo obhajati kot zadnjo pomoč in tolažbo v revščini in zapuščenosti. V tem kraju so sicer živeli ljudje, Evropejci, in med njimi tudi Francozi; pozdravljal jih je v domačem jeziku, — pa ti brezumni in brezsrčni ljudje mu niso besede odgovarjali, zato ker je bil mašnik. Ker ga nihče ni hotel pod streho vzeti, napravi si bivališče pod drevesom blizu vasi in živi več tednov brez kruha ob koreninah, katerih še poznal ni, ob školjkah, katere je surove jedel, ker ni imel priprave, da bi jih kupal. Veliko bolj kot vse to ga je bolela trdovratnost ljudi, da njegova goreča molitev za njih spreobrnenje tako dolgo ni bila uslišana. Včasih je sicer memo šel kak človek iz vasi, mu rekel kako zasramovalno besedo in zopet naprej šel; nobeden ni bil tako prijazen, da bi z njim govoril, noben otrok, noben starček. Sicer ni še popolnoma zgubil upanja, vendar to sovraštvo do Boga in njegovih služabnikov mu je srce trgalo, njegove moči so opešale, žalost in mrzlica sta ga skoraj umorila.

Nekega dne vidi priti mladega, lepega človeka, ki ga najprej vpraša: „Prosim vas, ali imate kaj jesti?“ Bil je duhovnik, katerega je poslal škof, da bi njega poiskal; pa tudi on je bil ves opešan od truda in lakote, ni bil v stanu ne bolnega tovariša s seboj vzeti, ne sam se domov vrniti. Ker je bil škof ubog in on sam popolnoma tuj v tem kraju, zato je bil zdaj brez jedi in brez denarja. Vleže se na zemljo in milo prosi malo jedi. Njegov tovariš mu ponudi školjk, ob katerih je sam živel, školjk, tako velikih in grdih, da se mu je gnusilo le pogledati jih. Ni mu bilo mogoče, jih vživati, in tovariš je bil zdaj prepričan, da bode revež moral lakote umreti. Ta žalost tudi njega tako potare, da pade na zemljo in čuti, da se mu smrt bliža. Malo dni potem sta ležala oba misijonarja na zemlji pod pekočimi solnčnimi žarki v hudi mrzlici in sta tako govorila: „Midva bova tukaj umrla; eden izmed naju pa še mora zbrati vse svoje moči, da bode obhajal zadnjo sveto mašo. On bode potem družega obhajal s presveto popotnico in potem bova na veke Boga hvalila in povelečevala.“

Bilo je na praznik Vnebohoda Gospodovega in vadjala sta, kdo naj bere sveto mašo. Zadelo je tistega, ki je bil prvi tje prišel. Daroval je presveto daritev za svojega umirajočega brata, ki je ležal pri altarju na tleh, in za-se, ker je mislil, da bo moral umreti. Gotovo dvajsetkrat je moral med sv. opravilom prenehati in že je obupal, da bi ga opravil do konca. Ta maša, mrtvaško mašo bi jo lahko imenovali, trajala je cele tri ure. Poslednjič je vendar umirajoči mašnik podelil umirajočemu tovarišu presv. rešnje Telo in oba sta bila neizrekljivo potolažena po tej presv. večerji.

Ko je bila maša končana, vleže se mašnik poleg svojega duhovnega tovariša in oba pričakujeta smrti. Smrt ni odlašala. Po noči je umrl mladi duhovnik, nihče drugi ni slišal zadnjega zdihljeja njegovega, kakor tovariš, ki je komaj še položil desno roko na glavo umirajočega za slovo in zadnji blagoslov.

Ko dan napoči, pridejo nekateri ljudje do tistega kraja, vidijo mrtvega duhovnika in umirajočega poleg njega in gredó v vas povedat. Zdaj se trda srca omečijo, zdaj spoznajo ljudje, kaj se je tu zgodilo, smrt še le jih je spreobrnila. Pride jih velika množica in prinesó vode in živeža; niso bili več tisti trdosrčni ljudje. Tam, kjer je stal altar, izkopljejo grob in spustijo truplo mrtvega misijonarja v zemljo. Potem vzdignejo bolnega duhovnika, ga z rokami podpirajo na robu groba, da ga je blagoslovil. In še več; slednjič posekajo veliko drevo, napravijo iz njega visok križ in ga postavijo na grob; in tako si je križ osvojil to novo zemljo.

Zdaj stoji na tistem kraju veliko mesto in lepa cerkev, svetemu Jožefu posvečena, tisoče je katoličanov, ki voljno poslušajo glas svojega višjega pastirja in so tudi njegovemu sreju ljubi in dragi. In ta njih pastir, njih škof je tisti misijonar, ki so ga v začetku tako neusmiljeno odgnali. On sam je vse to povedal pisatelju in je pristavil: „Rad grem, kolikorkrat morem, na tisti kraj; svoje solze sicer zadržujem in veseli se moje srce, ko občudujem čudna pota previdnosti božje. Toda kolikorkrat sem hotel pod tistim križem ljudstvu pridi-govati, so mi solze glas zadušile, da nisem mogel besede spregovoriti ginenja. — Tako se križ postavi, tako se dežela, pokopana v temo največje divjosti, spremeni v katoliško škofijo.“

Predragi v Kristusu! prišel je pred več stoletji nekdo na zemljo, samo zato, da bi rešil ljudi strahovite brezbožnosti, da bi jih resnično srečne storil. Prišel je v neko deželo, v neko mesto ves reven, ponižen in krotak, prosil je, naj ga sprejmejo in poslušajo. Pa kaj so mu storili? Pahnili so ga ven iz svojega mesta, na les so ga pribili, ko je trpel pekočo žejo, se ga niso usmilili, ko je umiral, so ga še zasramovali in preklinjali, in tako je izdihnil dušo, zapuščen od vsega sveta. Kdo je bil to, nam pove srce — Jezus Kristus sam, Sin božji. Zato je pač spodobno, da zdaj v sv. postnem času po-božno premišljujemo njegovo prebitko trpljenje po izgledu svoje du-

hovne matere, sv. cerkve. Sveta cerkev obhaja ob petkih v postnem času posebne praznike v čast skrivnostim trpljenja Zveličarjevega.

Danes bodemo premišljevali: Jezusovo molitev na Oljski gori.

I. Jezus je prestrašen in žalosten. Prečudni, najsvejtejši zakrament sv. rešnjega Telesa, zakrament ljubezni, je bil postavljen pri zadnji večerji. Jezus s svojimi apostelji je odpel zahvalno pesem. Nesrečni izdajalec, apostelj Juda, hiti k sovražnikom Jezusovim, da bi ga izdal; tedaj se vzdigne Jezus, kakor junak, da bi šel na bojišče in v krvavem boju premagal satana, starega sovražnika človeškega rodú. Ker je prvi Adam na vrtu bil premagan in je grešil, hotel je drugi Adam, Jezus Kristus, na vrtu boj začeti. Pojdimo tedaj z Jezusom; spremljajmo našega ljubega Gospoda in Zveličarja na vrt.

1. Božji Zveličar je šel po zadnji večerji z enajsterimi učenci čez potok Cedron proti Oljski gori. Pod Oljsko goro je bila pristava, ki se ji pravi Getzemani, kjer je bil vrt, v katerega je šel on in njegovi učenci. Pri vходу pusti osem svojih učencev in jim reče: *Sedite tukaj, da grem tje in molim.* Potem gre s tremi najzvestejšimi, najljubšimi apostelji, ki so bili tudi priče njegovega častitljivega spremenjenja na gori Tabor, namreč s Petrom, Jakobom in Janezom, dalje na Oljsko goro. Zdaj ga napade neizrekljiva smrtna britkost in smrtni strah, kakor pravijo evangelisti: *Začne prestrašen, žalosten in otožen biti in reče učencem: Moja duša je žalostna do smrti, ostanite tukaj in čujte in molite z menoj.* — Ta kraj, kjer je Jezus trpel toliko neizrekljivo žalost in smrtne britkosti, je neka votlina na Oljski gori, imenuje se votlina smrtne britkosti Jezusove in je do današnjega dne pri vseh kristijanih v veliki časti. To sveto votlino imajo v varstvu redovniki iz reda sv. Frančiška. V nji so trije altarji; nad velikim altarjem je podoba, ki kaže Gospoda Jezusa, kako ga angelj krepča in potrjuje, pod njo je napis: „Tukaj je bil njegov pot, kakor krvave kaplje, tekoče na zemljo.“ Za prekrasno novo obljudno cerkev na Dunaji so temeljni kamen vlomili v tej votlini na Oljski gori in ga je patrijarh Valerga poslal iz Jeruzalema. Ta temeljni kamen ima napis: „Kjer je srce Zveličarjevo počilo, tam so me lomili.“

2. O preljubi moji! Kakošno ginljivo, pretresljivo podobo vidimo v tej votlini: Jezus, kralj veličastva, trpi tak smrtni strah in britkost, da se po vsem životu trese in trepeče, obraz mu obledi,

ustnice obledijo, oči so udrte, srce mu neznansko bije. Njegova duša je polna take nepopisljive žalosti in otožnosti, da zdihovaje kliče: *Moja duša je žalostna do smrti*. O Peter, o Jakob, o Janez, ljubi prijatelji moji, vi ste bili priče mojega veličastva na gori Tabor, poglejte zdaj tukaj na vrtu mojo žalost, mojo otožnost. *Moje srce je prestrašeno, smrtne britkosti me napadajo*, je prerokoval kralj David. *Razkrušeno je moje srce, vsi moji udje trepečejo*, prerok Jeremija. Zakaj vedite, da ti trije občutki: smrtni strah, žalost in otožnost v Jezusu so bili tako veliki, da ni nikdar noben človek skusil kaj takega. In ako bi vsa žalost, ves strah in otožnost, ki je bila kedaj v vseh človeških srcih, vkup bila v enem samem človeškem srcu, vendar bi to človeško srce ne trpelo tolike žalosti in otožnosti, kakor jo je trpelo Jezusovo Srce. — Predragi v Kristusu! Kdo je kedaj slišal o taki žalosti, o taki britkosti? Povej nam vendar, preljubeznivi Jezus, kaj je vzrok, da se ti treseš in trepetiš, da tako žaluješ?

3. Jaz se tresem in trepečem, ker se ti ne treseš pred ostro pravico svojega nebeškega Očeta, ker se ti ne treseš in ne bojiš večnega pogubljenja, ki te čaka. Kristijan! pomisli vsaj en trenutek besedo sv. Pavla: *Strašno je pasti v roke živega Boga*; pomisli, da se lahko vsak trenutek zgrudiš na tla in svojo dušo izdihneš, in če imaš en sam smrtni greh na duši in ga nisi obžaloval, pa v njem umrješ, potem odpre peklenko brezno svoje žrelo in te pokoplje v neskončni prepad, ti si na večno nesrečen, večno pogubljen!

Neki puščavnik je dolgo časa živel ves mlačen, brez skrbi za zveličanje svoje. Hudo zbolil in v prikazni mu je Bog dal videti ostro pravico božje sodbe po smrti. Ko se zopet zave, bil je od tega, kar je videl, tako presunjen, da je sklenil, najostrejšo pokoro delati. Dal je vrata svoje celice zazidati in 12 let je živel v nji zaprt, da ni z nikomur govoril in nič družega vžival, kakor kruh in vodo, katero so mu dajali skozi linico. Neprenehoma je premišljeval to, kar je videl, nepremakljivo sedel in obilne solze pretakal. Ko se mu je smrt bližala, puščavniki zid poderó, gredó k njemu in ga prosijo, naj jim pové katere podučljive besede. Dolgo časa ni spregovoril besede, slednjí pa pravi: „Odpustite, bratje moji, da vam edino to povem: Resnično, ko bi ljudje vedeli, kako strašen je pogled božjega sodnika, nikoli bi ne grešili.“ Po teh besedah je umrl in vse napolnil s svetim strahom.

4. Naš božji Zveličar žaluje, da bi nas učil pravo žalost, tisto Bogu dopadljivo žalost zavoljo grehov, katera po besedah apostelnovih obródi stanovitno pokoro k zveličanju. On žaluje in tuguje, da bi se pokoril zato, ker imamo mi tako malo pravega srčnega

kesanja, tako malo pravega obžalovanja grehov, kadar prejemamo zakrament svete pokore. Božji Zveličar žaluje, ker on sam spozna popolnoma hudobijo greha, ker vé, da je greh neskončna hudobija, ker žali neskončno veličastvo božje; in da bi se pokoril in zadostoval za to neskončno hudobijo greha, hotel je Zveličar trpeti neizmerno dušno žalost, hotel je prestrašen, žalosten in otožen biti. — O kako nezrekljivo velika je morala njegova žalost biti! Ponižni in krotki Zveličar, ki je v najgrozovitnejših mukah, ko je bil bičan, s trnjem kronan in križan, molčal kakor jagnje, ki molči in ne odpre svojih ust, kadar je peljano v zaklanje, on žaluje in zdihuje in kliče v neizmerni bolečini: *Moja duša je žalostna do smrti*, moja duša je tako prestrašena in otožna, da bi same žalosti lahko umrl.

5. Če tedaj Jezus, ki je brez strahu mogel vprašati svoje najhujše sovražnike: *Kdo izmed vas me more greha prepričati?* če Jezus, ki ni greha storil (kakor pravi sveti Peter), zavoljo grehov ljudi žaluje do smrti, ali ne bomo tembolj žalovali in jokali mi, ki nas je v grehah naša mati spočela, ki smo bili v grehah rojeni in smo sami brez števila grehov storili? In vendar ravno te žalosti, tega britkega kesanja nam najbolj manjka. Mi vemo, da noben greh brez kesanja ne more odpuščen biti; vemo, da če se svojih grehov pri spovedi še tako čisto spovemo, nam vendar ne more noben greh odpuščen biti, če nimamo čeznatornega kesanja; — in vendar, vprašam te, kristijan! poprašaj se sam in pomisli, kakošna je tvoja žalost, tvoje kesanje, kadar greš k spovedi? Ti se morebiti prizadevaš, da bi nobenega greha ne pozabil, pripoveduješ pri spovedi grehe, pa tako malomarno, kakor si se navadil. Kje pa je tvoja dušna, srčna žalost, da si Boga, največjo, neskončno dobroto, svojega najboljšega Očeta, razžalil, vnovič križal Kristusa, razžalil sv. Duha, in njegov tempelj, svoje srce, oskrnil in onečastil? David je jokal, Magdalena se je jokala, Peter je britke solze pretakal, kje so pa tvoje solze, da bi objokoval svoje grehe? — Morebiti je mnogo tvojih spoved neveljavnih, ker nisi imel pravega obžalovanja, morebiti hodiš k spovedi iz navade brez vsake žalosti, brez kesanja. Morebiti pa še celó k spovedi ne greš, ker te je sram in se bojiš, svojih grehov se obtožiti, ker te je sram pred ljudmi ali ker se bojiš, da bi moral to ali ono grešno priložnost zapustiti, grešno navado opustiti. — O poglej in spominjaj se svojega Zveličarja, kako žaluje in tuguje, padi na kolena in prosi ga: „O Jezus, ti nedolžni spokornik, za-me si trpel neizmerno dušno žalost, pomagaj mi, da prav žalujem nad svojimi grehi, posveti in povikšaj moje slabo kesanje s svojo neskončno

žalostjo, ki si jo trpel zavoljo razžaljenja nebeškega Očeta. — Če tako obžalujemo svoje grehe, potem smemo upati od božje ljubezni in usmiljenja, da se bo tudi nad nami spolnilo, kar je božji Zveličar govoril jokajoči Magdaleni: *Odpuščeni so ti tvoji grehi!*

II. Jezus moli. Sin Božji je bil žalosten do smrti, od ljudi ne more upati tolažbe in pomoči, še njegovi učenci ga ne morejo tolažiti, zato pravi sam pri sebi: Vzdignil se bodem in pojdem k svojemu Očetu. — In je malo naprej šel, pripovedujejo evangelisti, in se je oddaljil od njih za lučaj kamna in je na kolena padel in molil rekóč: *Moj Oče! ako je mogoče, vzemi ta kelih od mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi.* In pride k svojim učencem in jih najde speče, in reče Petru: Simon, spiš? Nisi mogel eno uro čuti z menoj? Čujte in molite, da ne padete v skušnjavo. Duh je sicer voljan, ali meso je slabo. Spet je vdrugič šel in molil rekóč: *Oče moj! ako ne more ta kelih memo iti, kakor da ga pijem, naj se zgodi tvoja volja.* In ko se je vrnil, jih je spet našel spati (njih oči namreč so bile trudne) in niso vedeli, kaj bi mu odgovorili. In jih je popustil in zopet šel in vtretjič molil in ravno tiste besede govoril. Prikazal se mu je pa angelj z nebes, kateri ga je pokrepčal.“

1. Pomisli kristijan: Jezus moli! Neki pobožni služabnik božji pravi: „Usmiljenost moli in ti, nesrečni revež, nečeš moliti. Sodnik moli, in ti hudodelnik nečeš moliti. Zdravnik moli, in ti si bolnik, pa nečeš moliti. Nedoržnost moli, in ti si grešnik, pa nočeš moliti.“

V neki družini se je to-le prigodilo: Zvečer je bilo. Mati hoče svoje najmlajše dete spat spraviti in hodi z njim v naročji po hiši gori in doli, pri mizi oče sedi in pri njem triletna deklica. Naenkrat gre deklica k materi, prime jo za obleko in pravi: „Mati, rada bi šla v posteljo, molite še prej z menoj.“ Tako je bila deklica navajena moliti vsaki večer. Mati se dela, kakor bi ne slišala; deklica vdrugič in tretjič ponavlja svojo prošnjo. „Ljuba moja“, odgovori mati, „zdaj ne utegnem, saj moram tvojo sestrico spat spraviti, pojdi k očetu, da bodo s teboj molili.“ In deklica? „O ne“, odgovori, „saj oče ne znajo moliti, še nikoli jih nisem videla moliti.“ — Oh, ubogi otroci, ki ne vidijo očeta ali pa celó mater moliti. Pa še večji revež je tisti, ki ne zna več moliti, ki se je odvadil moliti. — K nekemu duhovniku pride mladenič. Duhovnik ga spozna, da je bil nekđaj njegov priden, nedolžen in pobožen učenec. Pa nesrečni mladenič je zašel v slabe tovarišije, zapeljan je bil v velike pregrehe, ki so ga na duši in na telesu potrle tako, da je hiral brez upanja ozdravljenja. Duhovnik ga tolaži in osrčuje, kolikor more. Slednjič mu navdušeno reče: „Priatelj moj, če se hočete rešiti, morate moliti!“ Nesrečnemu

mladeniču se ulijejo solze iz vdratih oči in obupljivo zakliče: „Oh, moliti več ne morem!“

O predragi v Kristusu! kako strašno je, če človek ne zna, ne more več moliti, če nič več ne vé o vsemogočnem, usmiljenem, dobrotljivem Očetu v nebesih, če ne more več ponižno in zaupljivo govoriti: *Oče naš, kateri si v nebesih*. Moliti se človek lahko navadi, pa tudi odvadi, tako da mora spoznati: Oh, moliti več ne znam, ne morem. Zato je božji Zveličar opominjal aposteljne in ž njimi nas vse: *Molite, molite in čujte, da v skušnjavo ne padete*. Zato je naš Gospod in Zveličar sam vse svoje življenje molil: molil je, ko je bil rojen, molil, ko je trpel, molil, ko je umiral in sedaj v nebesih na desnici svojega Očeta je naš besednik, naš veliki duhoven, ki za nas moli, da bi zadostoval pravici Očetovi. Če je tedaj on neprenehoma molil, moramo tudi mi ubogi grešniki neprenehoma moliti, to se pravi, Bogu darovati vse svoje misli, besede in dela, žalost in veselje.

2. Pa kako moramo moliti? Kakor je Jezus molil: p o n i ž n o. Le pogledajte ga, kako moli! On poklekne na zemljo, na zemljo pade s svojim svetim obličjem. Pogledaj, kristijan! vsemogočni Bog, ki nebo in zemljo z enim prstom drži, obložen s strahovito težo vseh grehov, pade na kolena, leži na obrazu, zdihuje in moli. In ti prevzetni človek nečeš svojih kolen pripogniti pred Bogom v molitvi, nečeš poklekniti pred Jezusom v najsvetejšem zakramentu. Pogledj vendar, ti prah in pepel, neskončnega, večnega Boga na kolenih, na svojem obrazu, v prahu zemlje ležati.

3. Trikrat je molil božji Zveličar ravno tisto molitev, da bi nas učil, da moramo stanovitno, nevtrudljivo moliti. Mi moramo prositi, kakor nadležni prijatelj, ki je po noči prosil za tri krube in ni jenjal prositi, dokler ga ni prijatelj uslišal zavoljo njegove nadležnosti. Prositi moramo kakor kananejska žena, ki je Jezusa prosila za svojo bolno hčer. Jezus je ni hotel poslušati, pa ni nehala moliti in ga prositi: Gospod, pomagaj mi! tako, da se je še učencem preveč zdelo in so Jezusa za-njo prosili: „Dopolni ji željo, odpravi jo, ker za nami vpije!“ da jo je poslednjič uslišal in rekel: „O žena, velika je tvoja vera; zgodi se ti, kakor hočeš.“ K taki stanovitni molitvi je opominjala tudi presveta Devica Marija v Lurdu Bernardko, ker ji je večkrat dejala: „Moli, moli!“ — Neka bolna oseba je opravljala zaporedoma devet devetdnevnic k naši ljubi Gospej Lurški, to je 81 dni in slednjič je bila šele uslišana. Taki stanovitni molitvi je obljubil Gospod Jezus: *Resnično vam povem, karkoli bode prosili Očeta v mojem imenu, vam bode dal*.

4. Moliti moramo v dani v božjo voljo, kakor je Jezus molil na Oljski gori: *Oče!* kliče Jezus, *če je mogoče . . .* kakor bi hotel reči: Oče moj, ti veš, da te ljubim, in jaz vé m, da me ljubiš, ker si sam očitno pričal: *Ta je moj ljubeznivi Sin.* Če me tedaj res ljubiš, če imaš res nad menoj svoje dopadajenje, o potem vzemi ta kelih od mene. Ali ti ni dovolj, da sem bil v hlevu rojen, v ple-nice povit in v jasli položen? Ali hočeš moje krvi? Glej, pri obre-zovanji sem jo prelival. Hočeš mojih solz? Glej, pretakal sem jih nad nesrečnim Jeruzalemom. Hočeš nadlog in trpljenja? Glej, v nad-logah in v revščini sem od svoje mladosti. Hočeš od mene žalosti? Glej, moja duša je žalostna do smrti. Naj gre tedaj ta kelih trp-ljenja od mene. Ali se spodobi, da bi tvoj ljubi Sin bil zvezan in zapljuvan, bičan in s trnjem kronan, na križ pribit? Ali moreš ti, moj Oče, mene svojega edinega Sina gledati na gori Kalvariji na sramotnem lesu križa viseti nazega, razmesarjenega, krvavečega, za-sramovanega, kot izvržek ljudi? Ali moreš gledati moje bolešno umi-ranje? Oh Oče, reši me iz te ure, — toda ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi. Jaz hočem piti kelih, katerega mi daješ; o Oče, izpiti ga hočem do zadnje kaplje. Tako moli naš Gospod in Zveličar in kakšen nauk nam daje?

5. Mi smemo Boga prositi, naj odvrne od nas časne nadloge in trpljenje, če le svojo voljo popolnoma podvržemo božji volji. Če pride trpljenje nad nas, žalost v srcu, skušnjave, skrbi, nesreče in britke zgube, bolezni in nemila smrt, smemo v vroči molitvi k Bogu zdihovati in na pomoč klicati, naj jih od nas odvrne, pa vselej moramo božji volji prepustiti, kedaj in kakó naj nas usliši in nam pomaga; zakaj mi ubogi ljudje smo kratko-vidni in mnogokrat ne vémo, kaj nam pomaga k časnemu in več-nemu življenju, zato moramo vse prepustiti božji modrosti in pre-vidnosti.

Tako vdano v božjo voljo je molil na morišču nesrečni Kon-radin, zadnji potomec slavne vladarske hiše Hohenstaufov. Po ne-srečni bitvi pri Tagliacozzo 23. avg. 1268 je bil vjet in neusmiljeni kralj Karol Anjou ga je v smrt obsodil na dan 29. okt. 1268. Ko je prišel na morišče, objel je med glasnim jokom okolu stoječih svojega najzvestejšega prijatelja Friderika badenskega, slekel gornje oblačilo, povzdignil oči in roke proti nebu, rekoč: „Jezus Kristus, Gospod vseh stvari in kralj časti! če ne more ta kelih memo iti, izročim svojo dušo v tvoje roke.“ Njegova zadnja misel je bila mati njegova; z besedami: „O mati, mati, kakšno žalost ti napravljam!“ poklekne in uklone glavo pod rabeljski meč.

Naj bodo naše molitve vselej podobne molitvi Jezusovi na Oljski gori, potem smemo zaupati, da bomo tudi mi prejeli tolažbo in pomoč, kakor je takrat angelj Jezusa z nebes potolažil in potrdil.

III. Jezus krvavi pot potil. Predragi v Kristusu! mi moramo še globokeje pogledati v neskončno morje Jezusove žalosti in smrtne bridkosti. Najprvo je začel prestrašen, žalosten in otožen biti in je rekel svojim učencem: *Moja duša je žalostna do smrti.* Potem je trikrat molil k svojemu Očetu, naj vzame od njega grenki kelih trpljenja. Prikazal se je sicer angelj z nebes, ki je Zveličarja potolažil in pokrepčal, ker mu je pokazal prežlahtni sad njegovega britkega trpljenja; toda volja nebeškega Očeta zahteva, da njegov ljubeznivi Sin do zadnje kaplje izpije kelih trpljenja. Nad tem se zavzame presveta duša Jezusova do globočine, pretrese se človeška natora Kristusova in tako silno prestraši, da začne kri potiti po vsem životu. Ta nedopovedljivi, presunljivi prizor nam pripoveduje sv. evangelist Lukež s sledečimi besedami: *In ko so ga smrtne težave obšle, je prisrčneje molil; njegov pot pa je bil kakor krvave kaplje tekoče na zemljo.* — Predragi v Kristusu! kdo je kedaj slišal o taki žalosti? Kako nepopisljiva je morala biti žalost in strah Jezusov, da je trepetaje kri potil? In kdo nam more povedati, zakaj je Jezus strahu in žalosti krvavi pot potil? Ti angelj nebeški, ki si na Oljski gori Jezusa tolažil in krepčal, povej nam vendar, zakaj?

1. Jezus gleda v duhu pred seboj z enim samim pogledom vse grehe vseh ljudi od Adama do konca sveta, vsa hogo-kletstva in krive prisege, vsa sovraštva in preganjanja, vse hinavščine in laži, vse tatvine in goljufije, vsa tolovajstva in ubijavstva; — vse nečiste besede in dejanja mesenih ljudi, vse zapeljevanje in prešestovanje, vse grehe razuzdanih sinov in hčer do starišev, vse vnebo-vpijoče grehe brezskrbnih starišev do njih otrok, vse božje rope in nevredno prejete sv. zakramente; — vse te strahovite hudobije in pregrehe vseh tisoč let in vseh milijonov ljudi; — vsi moji in vaši grehi — vsi ležé na sveti duši Jezusovi, kakor bi jih bil on sam storil in težijo kakor neznansko breme nedolžno Jagnje božje! Zakaj on sam spozna strahovitno hudobijo vsacega greha, da je neskončno razžaljenje neskončnega veličastva božjega. Bogoslovci trdijo, da če bi človek težo in hudobijo najmanjšega greha popolnoma spoznal in pri tem razumel, kako božje veličastvo z grehom razžali, ne bilo bi enega samega lasu na glavi, da ne bi osivel, nobenega uda bi ne bilo na vsem telesu, da bi se strahu ne tresel; ta človek bi od prevelikega strahu krvavi pot potil in nagle smrti umrl.

2. Jezus je videl v duhu neizrekljivo trpljenje, ki ga čaka. Zakaj on je vse kazni, katere so vsi ljudje za vse svoje grehe zaslužili in jih bodo še zaslužili do konca sveta, na-se vzel in zdaj jih je videl jasno in strahovitno natančno pred očmi: vezi in verige, s katerimi ga bodo kakor hudodelnika vklenili in vlačili pred sodnji stol krivičnih sodnikov, vse težke zaušnice in vdarce, s katerimi ga bodo zasramovali, vsa bogokletstva in zaničljive besede, s katerimi ga bodo obkladali, pekoče biče, s katerimi bodo beriči in vojščaki njegovo deviško telo razmesarili, krvavo trnjevo krono, katera bode njegovo sveto glavo ranila, grozovitne žeblje, katere bodo skozi njegove roke in noge zabili, križ, na katerem ga bodo povzdignili, svoje neznansko zapuščanje od nebeškega Očeta v smrtni uri in strašno smrt samo: vse to je videl tako živo pred seboj, da se je njegova najčistejša človeška natora zgrozila in da njegovo trpljenje na Oljski gori ni bilo nič manjše kot njegove bolečine na gori Kalvariji.

3. Vendar vse to ni bilo najstrašnejše, kar je Jezus na Oljski gori trpel; najbolj ga je pekla in bolela strahovita nehvaležnost ljudi in je njegovo srce napolnila z neizrekljivo bolečino. Za vse ljudi je trpel, za vse prelil svojo drago kri in vendar bode za toliko ljudi zastoj njegovo trpljenje. Videl je najprej grdo nehvaležnost, kako bodo ljudje njegovo nevesto sv. cerkev pregnjali, zametovali njene nauke, zaničevali njene služabnike, njene zakramente nevredno prejemale in se tako večno pogubili. Videl je, da jih bode le malo, ki bodo po ozki stezi hodili v nebesa, veliko več pa se jih bode drenjalo po široki cesti v peklenko brezdno. Zato se je tresla in trepetala njegova sveta duša, zato je kri kipela v njegovih žilah in tekla iz njegovega svetega telesa.

4. Pa še nekaj. Na Oljski gori se je začelo prav za prav Jezusovo umiranje, ki je neprenehoma trpelo, dokler ni na križu svoje duše izdihnil. To strahovitno smrtno bojevanje je hotel Jezus trpeti v zveličanje vseh umirajočih, da bi jim polajšal smrtne težave in bridkosti. — V tisti strašanski uri videl je pred očmi vse milijone ljudi, ki bodo živeli do konca sveta in njih smrtno bojevanje. Videl je njih strah in trepet, ko bodo gledali pred seboj negotovo, neskončno večnost; videl je, kakó njih telo, ki je navezano na dušo s stoternimi vezmi, neizrekljiva bolečina presune, kedar se v smrtni uri te vezi pretrgajo; videl je mrzli mrtvaški pot na bledem obličji milijonov umirajočih; videl zadnje solze, ki za slovo pritečejo iz oči; videl je, kakó hudobni duhovi v

zadnjem trenutku te umirajoče obdajajo in napadajo, da bi jih v obupnost in pogubljenje pahnili; slišal je njih zadnje pojemanje in zdihljeje. Oh vsi ti umirajoči so njegovi bratje, so meso od njegovega mesa, kost od njegove kosti, zakaj on je glava in mi njegovi udje; njih smrtno bojevanje je tudi njegovo, on sam ga je hotel trpeti na Oljski gori in na gori Kalvariji; on sam ga je v nočni molitvi daroval nebeškemu Očetu v spravno daritev, da bi vsak, kateri se v življenju večkrat hvaležno in prisrčno spominja njegovega grenkega trpljenja in smrti, in kateri v smrtni uri kliče njegovo ime, srečno in slavno premagal smrt in hudobnega duha in se v miru ločil s sveta.

Še eno prošnjo imam do vas. Molite sedaj v sv. postnem času pobožno in zbrano žalostni rožni venec, in posebno preiščljajte hvaležno prvo skrivnost „ki je za nas krvavi pot potil“. K temu vas opominja tudi sv. cerkev, katera moli v spomin Jezusove molitve na Oljski gori: *Kristusa Jezusa na Oljski gori, pridite, molimo!* Molimo neskončnega Boga, ki se za nas trese in trepeče, ker se mi ne tresemo in trepečemo pred grehom in večnim pogubljenjem. Molimo svojega Gospoda in Zveličarja, ki je k svojemu Očetu prisrčno molil, da bi se od njega učili moliti ponižno, stanovitno, vdani v voljo božjo. Molimo ljubeznivega Zveličarja, ki v neizrekljivi britkosti krvavi pot potil. Glejte, prej ali slej bode tudi nas napadla smrtna britkost, videli bodemo pred seboj neznansko večnost, z Davidom bodemo lahko izdihnili: *Smrtne težave me obdajajo . . .* O prosimo tedaj danes ponižno in prisrčno Zveličarja, ki v smrtni britkosti kri preliva, naj nam takrat polajša smrtno bojevanje, naj obriše z našega bledega obličja mrzli mrtvaški pot, in nas očiščene v njegovi krvi sprejme iz Oljske gore strahu in britkosti na Tabor, sveto goro večnega poveščanja. Amen.

Ljud. Škufca.

b)

I. Stari križ.

Mene pa Bog varuj, da bi se z drugim hvalil, kakor s križem našega Gospoda Jezusa Kristusa, po katerem je meni svet križan in jaz svetu.

Gal. 6, 14.

Zopet je nastopil sveti postni čas, čas božjih milosti, napočili so dnevi zveličanja, v katerih nam Bog ponuja svoje usmiljenje in zveličanje; zato nam kliče sv. cerkev z besedami sv. aposteljna Pavla,

rekoč: *Glejte, zdaj je prijeten čas; glejte, zdaj je dan zveličanja.* (II. Kor. 6, 2.) In z besedami 94. psalma; *Danes, ko slišite glas Gospodov, ne utrdite svojih src.* — Kristjani! prišli ste danes semkaj, da bi poslušali glas Gospodov, ga v dobrem sredu ohranili in sad obrodili v potrpljenji.

Katera beseda pa bo močnejše govorila, katera vam bo globokješe segla v vaša srca, kakor večna Beseda, ki je meso postala, t. j. Bog Sin, ki se je včlovečil? In kdaj nas bo Bog Sin, Jezus Kristus bolj pretresel in bolj ginil, kakor tedaj, ko nam s križa doli govori? Kdaj bodo solzé kesanja in pokore obilniše tekle, kakor tedaj, ko Kristus s svojim križem trka na naša kamnitna srca? In kdaj se bo bolj zbudila naša ljubezen do Jezusa in kdaj bolj rastla in plamtela, kakor tedaj, ako premišljujemo svojega iz ljubezni do nas umirajočega Zveličarja? Zato nas sveta cerkev posebno zdaj v postu opominja, da naj pogostoma gledamo na podobo svojega križanega Zveličarja, da bolj živo premišljujemo njegovo trpljenje, ki ga je prestal zaradi naših grehov; to nam mora obuditi stud in sovraštvo do greha, ki je Kristusu križ pripravil; to nas mora k pokori opominjati, da s Kristusom voljno nosimo svoj križ, da se grehu odpovemo in le Jezusu služimo vse dneve svojega življenja.

Na križu je Kristus za nas umrl, na križu smo odrešeni, edino skozi križ pelje pot v nebesa. V križu je zveličanje, v križu je življenje, v križu je varstvo pred dušnimi sovražniki, v križu je navdihovanje nebeških sladkosti, v križu je moč srca, v križu je najvišja čednost in dovršena svetost. Tako govori Tomaž Kempčan. Glejte tedaj veličastvo sv. križa! Hvalimo se torej s križem svojega Gospoda Jezusa Kristusa in molimo s sv. cerkvijo: *Molimo te, o Kriste! in te hvalimo, ker si s svojim križem svet odrešil.*

Nočemo torej v teh dnevih družega vedeti, kakor Jezusa in njega križanega (Kor. 2, 2.) in zatorej hočemo v letošnjih postnih pridigah premišljevatí sv. križ. Danes vam tedaj hočem govoriti o starem križu ter pojasnovati, kako je bil križ v predpodobah naznanjen in kako je bil pripravljan. — Začeti hočem v imeau križanega Jezusa in žalostne Matere božje Marije.

Mislim, da sleherni izmed vas vé, kako se dela sveti križ. Mi vlečemo, kaj ne, s pavcem desne roke od zgorej navzdol, in potem od leve strani proti desni, in tako delamo na čelu, na ustih in na prsih. Malokdo bi se utegnil najti, da bi ne znal križa narediti. Ali pa tudi vsi vedó to, zakaj se mora križ ravno tako in ne drugače

narediti? To menda malokdo izmed nas vé; dobro bo torej, da vam to povem: zato vlečemo s pavcem od zgorej navzdol, da s tem naznanjamo, da je Sin božji prišel z nebes na zemljo in se včlovečil; od leve strani proti desni pa vlečemo v znamenje, da se je zato včlovečil, da bi nas od leve strani jeze Božje in pogubljenja pripeljal na desno stran Božje milosti in zveličanja. Sveti križ, ki ga delamo, ni le samo podoba križa, na katerem je Kristus za nas umrl, ampak je tudi v znamenje, da se je Bog Sin včlovečil, da bi nas s svojo smrtjo na križu odrešil in zveličal.

Bog pa ni še le potem sklenil, nas s svetim križem odrešiti, ko sta Adam in Eva v raji grešila. Ne; kajti Bog je od vekomaj previdel, da bo kdaj vstvarjeni človek grešil; zato je tudi od vekomaj sklenil, grešivšega človeka odrešiti, in Bog Sin se je tako rekoč ponudil, da se hoče v odrešenje grešnih ljudi včlovečiti in za-nje umreti.

Da bi pa Jezus Kristus kot Bog in človek človeški rod greha in pogubljenja odrešil in ga zveličal, je v ta namen iznajdel in izvolil križ; s tem je hotel božji pravici za naše grehe zadostovati in nas proti nebesom povzdigniti. Prav pomenljivo je neskončno modri Bog mnogim stvarem vtisnil znamenje križa, s katerim je imel kdaj človeški rod odrešen biti. Poglejmo le drevo, ki svoje veje od sebe razteguje, ali ne nareja ravno toliko križev, kolikor ima sebi nasproti stoječih vej? In ptič, ki s stegenimi perutnicami po zraku leti, ali ne naredi s tem živega križa nad nami? In ako človek svoje roke od sebe raztegne, naredi s tem križ, in tako najde lahko naše oko v mnogih stvarjenih rečeh skrivnost križa.

Bog pa ni le znamenja križa v mnoge stvarjene reči vtisnil, ampak je tudi nekatere predpodobe Kristusovega križa posvetil. Ko so imeli Izraelci iti iz Egiptovske sužnosti, v tisti noči, ko je bilo vse prvorojstvo v Egiptovski deželi pomorjeno pri ljudeh in živini, so morali Izraelci velikonočno jagnje jesti. Kako je bilo pa to jagnje pripravljeno? Bilo je zaklano jagnje v podobi križa na raznu raztegneno in tako pečeno; s krvijo tega jagnjeta, v podobi križa pečenega, pa so morali Izraelci zaznamenjati duri svojih hiš, in tako so bili Izraelski prvorojenci pri življenju ohranjeni, ker je angelj-morilec memo šel pri takih hišah. (II. Mojz. 12.)

Ko so bili Izraelci skozi rudeče morje prišli v puščavo, so jih sovražno napadli Amelekičani. Mojzes je poslal zoper nje svoje vojščake, on sam pa je s svojim bratom Aronom stopil na vrh hriba in je tam molil z raztegnenima rokama, in dokler je z raztegnenima rokama v podobi križa molil, so Izraelci zmagovali, ko ste mu pa roki omahovali, so sovražniki zmagovali, zato so Mojzesu roke s kamni podložili,

da je mogel v podobi križa do večera moliti, dokler niso bili sovražniki premagani. (II. Mojz. 17.) Tukaj vidimo lepo predpodobo na križu visečega Zveličarja, ki nam pomaga k zmagi zoper vse naše sovražnike. Pa še bolj razločno se je kmalo pokazala predpodoba svetega križa v stari zavezi.

Mano z nebes in prepelice je Bog Izraelcem preskrbel, večkrat jim je dajal prečudno priteči vode iz skale, hude sovražnike premagovati jim je pomagal, in pri vsem tem so Izraelci godrnjali zoper Boga in Mojzesa, rekoč: „Ne kruha, ne vode ni tukaj, in naši duši se že studi nad to pusto mano.“ Zato je Bog poslal nad Izraelce ognjene kače, in mnogi Izraelci so od njih pičeni umrli. Prišli so torej Izraelci k Mojzesu, rekoč: „Grešili smo, ker smo govorili zoper Boga in zoper tebe: prosi za nas, da bi nam kače odvzel.“ In Mojzes je molil za ljudstvo. In Gospod Bog mu je rekel: „Naredi bronasto kačo ter jo obesi na kol; kdor koli bode pičen, in jo bode pogledal, bo živel.“ Mojzes je tedaj naredil bronasto kačo, in jo je obesil na kol, in ko so jo pičeni pogledali, so bili ozdravljeni. (IV. Mojz. 21. 8. 9.) Na kolu povzdignena kača je bila predpodoba križanega Jezusa Kristusa, ki je na križu povzdignjen peklenski kači glavo strl in hotel s svojo smrtjo človeški rod ozdraviti od pika peklenske kače, kar je sam Jezus naznanil, rekoč: *Kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov, da, kdor vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* (Jan. 3, 14, 15.)

Kaj je v teh predpodobah pač družega naznanjeno, kakor da le v križu je zveličanje in življenje? Že od začetka sveta je tedaj Bog znamenje križa v mnogih predpodobah naznanil, in to je stari križ, in Bog ga je v to odločil, da ima biti orodje našega odrešenja in zveličanja.

II. Pa ne le samo v predpodobah naznanjen, ampak tudi pripravljen je bil sv. križ že v stari zavezi. Nekateri sveti cerkveni učenički ménijo, da je bil od tistega plemena dreves, od katerega je Eva utrgala prepovedani sad in ga z Adamom jedla; in to tudi nekako sv. cerkev naznanja, ker poje v pesmi Kristusovega trpljenja, rekoč: *Sam drevo zaznamoval je, škodo da konča lesa. Delo tako je zahteval red otenja našega, da satanovo zvižajo zmede Stvarnikova modrost, in lek od tod prinese, kjer sovražnik ranil je.* Vsekako pa je bilo drevo prepovedanega sadú vzrok lesa svetega križa, in iz peške prepovedanega sadú je takorekoč izrastlo drevo, na katerem se je moral njegov vžitek pokoriti. Oh, kristijani! koliko prekletstva in koliko škode je pač na svet prineslo prelomljenje postne postave v raji! Bog je rekel Adamu: *Od vsega drevja po vrtu jej; od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej.* (I. Mojz. 2, 16. 17.) Kako lahko bi bila prva dva človeka to zapoved spolnovala! Ko bi

jo bila Adam in Eva spolnovala, potem bi jima ne bilo potreba slišati, da bosta umrla; potem bi ne bilo prišlo nobeno prekletstvo ne na ljudi, ne na zemljo, ne bilo bi nobene vojske, nobene bolezni, nobene nadloge in tudi smrti bi ne bilo na svetu. Pa jedla sta in Bog ju je izgnal iz raja; in kakor na zemlji rasteta osad in trnje, tako tudi strašno rastejo hudobije in pregrehe po vseh deželah od bratomorilca Kajna naprej pri vseh ljudstvih na zemlji; in le samemu Bogu je znano, koliko hudobij in pregreh se na svetu zgodi. Le milosti božji se imamo zahvaliti, da svet še ni pokončan.

In res, ravno takrat, ko je Bog kači in našim prvim starišem kazen napovedal, je tudi izrekel veselo oznanilo, da boče žena kači glavo strla, t. j. da boče žena izredila Odrešenika, ki boče poravnal škodo, ki jo je kača naredila. Tako je Bog s prekletstvom blagoslov sklenil, in v tem pomenu je takorekoč iz peške prepovedanega sadu izrastlo drevo našega odrešenja, t. j. sv. križ.

Ko je bil pa poslednjič Kristus rojen na ta svet, takrat je bil sv. križ takorekoč na zemlji že vsajen. — Jezus je začel v 30. letu svoje starosti ljudi učiti, jih od leve strani pogubljenja vabiti na desno stran zveličanja, in poslednjič je trpel in umrl za nas na sv. križu, da bi nas odrešil večnega pogubljenja.

Kristijani! spoznali smo tedaj danes, da križ Jezusov ni bil novo iznajden še-le o času Kristusovega trpljenja, ampak je prav star križ, ki ga je Bog od vekomaj previdel in Bog Sin si od vekomaj izvolil; bil je to star križ, ki je bil v vstvarjenih rečeh naznanjen in v predpodobah človeštvu odkazan in v vsej stari zavezi pripravljan; bil je to star križ, ki ga je božja modrost iznašla, večna ljubezen božja sprejela, in ki so ga človeški grehi iztesali. O kolikošen blagoslov je v svetem križu! Po njem je svet odrešen, po njem je prišlo zvečanje in življenje. O s koliko ljubeznijo, hvaležnostjo in kesanjem bi morali častiti Jezusov križ, ki je orodje našega odrešenja, studene zveličanja, vzrok našega upanja, most proti nebesom, in lepota naše nebeške krone!

Pa saj to tudi delamo, v časti imamo sv. križ, poljubujemo ga pristrčno, zaupljivo ga nosimo pri sebi; ali ta križ je iz lesa, kosti ali iz kake kovine, ki ga imamo v časti, ga poljubujemo in pri sebi nosimo; ako nam pa Bog naloži kak križ, ga nič kaj radi ne častimo, ga ne poljubujemo in ga ne nosimo radi. Hvalimo se po pravici in po dolžnosti v križu našega Gospoda Jezusa Kristusa, ali ravno tako prav in spodobno bi tudi bilo, da voljno nosimo in ljubimo

tisti križ, ki ga nam daje Jezus nositi, bodisi bolezen, ali revščina, ali zaničevanje, ali težka dela itd. Ali si moremo Kristusa misliti brez križa? Glejte! ravno tako malo se morata ločiti kristijan in križ eden od drugega. In kaj se hočemo čuditi zaradi svojega križa? Ali je naš križ, kakoršen že bodi, kaj novega? Ne, tudi naš križ je star križ, pred nami so nosili ravno ta križ že tisoči in tisoči ljudi, in z nami vred ga nosijo še sedaj tisoči in tisoči ljudi, in ravno toliko jih bode, ki ga bodo za nami nosili, ko nas ne bode več na svetu. Tedaj star je naš križ, tako star, kakor človeški rod. In naš križ je morebiti v primeri s križi drugih ljudi še lahkejši in manjši; pa naj bode še tako velik ali majhen, vendar je star križ, ki ga je božja modrost za nas od vekomaj pripravila tako, kakor je za nas dobro. Vsak človek prinese svoj križ že na svet, ker stopi v to solzno dolino. Pa mnogi ljudje si križe sami sebi tešijo od svoje mladosti, posebno s svojo nepokorščino do starišev in dušnih pastirjev, z lenobo, z nečistostjo, s pijančevanjem, s tatvino in goljufijo itd. Naj torej vsak voljno nosi svoj križ za pokoro svojih grehov, naj se ga nikar ne brani, naj ga ne vrže proč, sicer pride drug križ, ki bode še večji in ostrejši.

Poglej, o kristijan! Bog je tvoj križ že od vekomaj za te pripravil, in ravno zato ti je dal tudi potrebne moči, potrebne milosti, da ga moreš nositi, in sicer v svoje zveličanje nositi. Božja modrost je ta križ, ali bolezen, ali revščino, ali preganjanje, ali hude skušnjave, ali dušno suboto itd. ravno za tvoje zveličanje iznašla, torej ima gotovo pri tem svoje najboljše namene: posebno, da spoznaš nečimurnost vsega posvetnega, da delaš pokoro za svoje grehe, da se v voljo božjo vdajaš, da pohujšanje popravljaš in daješ dobre izglede s svojo vdanostjo v voljo božjo; zakaaj vse k dobremu služi tistim, ki Boga ljubijo. In ali ni že v tem velika tolažba, ko človek misli: Ljubi Bog je tako naredil ali pripustil, on sam za to vé, on ima to za dobro. Nikar torej ne godrnjaj zoper Gospoda Boga! nikar v britkosti ne preklinjaj! Saj ti Gospod Bog tudi pomaga tvoj križ nositi, in ko bi ga bil že od začetka voljno nosil, bi ti bilo sedaj že veliko lažje ga nositi, ker bi se bil že navadil, in ker bi ti bil s pomočjo milosti božje postal celo ljub in drag, kakor se bere o mnogih svetnikih, n. pr. o sv. Lidvini.

Glej, o kristijan, le na Jezusa! Od vekomaj je previdel svoj križ, od stoletja do stoletja mu je vedno strašnejši prihajal, in vendar je iz ljubezni do nas zapustil prelepa nebesa in stopil v to solzno

dolino, da bi križ za nas nosil in na njem umrl za nas. Kar je Jezus storil iz ljubezni do nas, to storimo tudi mi iz ljubezni do njega, ali prav za prav iz ljubezni do samega sebe; kajti, ako svoj križ sprejmemo in ga voljno nosimo, bodemo ravno v križu našli mir, tolažbo in kdaj večno veselje v nebesih. Amen.   Josip Krčon.

Druga postna nedelja.

a)

II. Trnjeva krona.

Vojaki so splekli krono iz trnja in
mu dejali na glavo.   Jan. 19, 2.

Proti koncu 12. stoletja je vladal na Jutrovem nesrečni cesar Andronik. Tri leta še-le je sedel na cesarskem prestolu. Ko Izak Angel l. 1185 našunta ljudstvo, da se v strahovitem puntu vzdigne zoper njega, Andronika vjamejo, mu zvežejo roke in noge, dve težki železni verigi mu vržejo okoli vratu in ga v takem sramotnem stanu peljejo pred Izaka, ki je med tem že zasedel cesarski prestol. Angel ga sprejme z neusmiljeno ošabnostjo, ga zasramuje, ter ga potem izroči vojakom in srditemu ljudstvu, naj z njim počnejo, kar hočejo. In zdaj se še-le začne grozovitno trpinčenje. Od vseh strani planejo nanj, ga s pestmi bijejo, mu v obraz pljujejo, za lase ga vlačijo in mu zobe izbijajo, iztrgajo mu oblačila z života, poslednjič mu še odsekajo desno roko in ga vržejo v temno ječo, kjer ga pustijo brez jedi in vsakega polajšanja, brez pomoči ležati. — Pa to še ni konec njegovega trpljenja. Drugi dan ga izvlečejo iz ječe, izžgó mu eno oko, lase ostrižejo, denejo mu na glavo sramotno krono iz osata spleteno, ogrnejo čez rame raztrgan plašč ter ga posadé z obrazom nazaj obrnenim na suho grintovo kamelo, v levo roko mu dajo zaničljivo kraljevo palico, ter ga tako v sramotnem sprevodu počasi peljejo na glavni trg; med tem pa povsod po ulicah, kjer so ga peljali, iz okenj nanj mečejo prah, smeti in vreli krop. Ko pridejo na veliki trg, privežejo nesrečnega cesarja za noge na dva stebra, z glavo navzdol obrneno, ter ga prepustijo srditosti razdivjanega ljudstva. Poslednjič dva vojaka s sulicama prebodeta nesrečnika in ga tako rešita grozovitnega trpinčenja.

Predragi v Kristusu! usmiljenje in groza nas mora prevzeti, če premišljujemo to strašno zgodbo; in vender je bil Andronik le človek, grešen človek, ki je nekoliko tudi sam zaslužil, kar je trpel, ker je on sam pravega dediča cesarske krone, mladeniča Aleksija dal umoriti. — Ali pogledjte zdaj Jezusa na Pilatovem dvorišči! On je najsvetejši, najnedolžniši, ne samo Bogu enak, ampak sam pravi živi Bog; pa

kakošno sramoto, kakošne bolečine mora trpeti! Ni zadosti, da so ga grozovitno bičali, ampak še s trnjevo krono ga venčajo.

Spominte trnjeve krono Jezusa Kristusa obhaja sv. cerkev prvi petek v postu pri sv. maši in v cerkvenih molitvah; zato hočemo tudi mi danes premišljevat „trnjevo krono Jezusovo;“ v duhu gledati, kako je bil naš ljubeznivi Gospod in Zveličar Jezus Kristus, kralj veličastva, kralj nebes in zemlje, sramotno in bolešno kronan s trnjevo krono.

Začnem tebi v čast, o krvavo ranjeni, s trnjem kronani, sramotno kronani Zveličar Jezus Kristus!

I. Premišljujmo najprej, kako se je vršilo kronanje Sinu božjega. 1. Po strašnem, grozovitem bičanju, s katerim je bilo Jezusovo sv. Telo tako razmesarjeno, da se je iz tisoč ran cedila njegova kri, neusmiljeni rabeljni še niso bili nasičeni. Še dalje se hočejo norčevati z raztepenim Zveličarjem ter ga kot smešnega kralja judovskega kronati na dvorišču sodne hiše Pilatove. — Prvi obred, kedar se ima kralj kronati, je ta, da mu navadno obleko odvzamejo in ga potem s kraljevskim škrlatom oblečejo. Tako so tudi Jezusu po spričevanju sv. Matevža njegova oblačila slekli. Poglejte, kako grozovitno dejanje! Spodnja obleka Kristusova se je bila že krvavečih ran prijala in zdaj jo neusmiljeno trgajo z njega, da se mu zopet vse rane ponové in na vsem životu zopet krvavi. Tako mora nedolžni Jezus nag stati pred nesramno trumo vojščakov. In zdaj prinesó star, obnošen, rudečkast plašč, kakor so ga vojščaki nosili, ter mu ga med zasramovanjem ogrnejo okoli ram; ta naj nadomestuje kraljevi škrlat. Ta rudečkasti plašč segel mu je komaj do kolen, in tako tedaj stoji Jezus pred trumo vojščakov v zasme-hovanje.

2. Kralj se mora vsesti na prestol, da bo slovesno krono dobil na glavo. Na kos okroglega stebra se mora tudi Jezus vsesti. Na tem mrzlem kamnu sedi zdaj Sin božji, kralj časti, ki je od vekomaj sedel na tronu božjega veličastva; tu trepetaje čaka, kaj bodo še ž njim počenjali. Rabeljni, ko vidijo, da Kristusova glava še ni tako ranjena, kot drugi život, sklenejo tudi to grozovitno raniti. Kdo je še kedaj slišal od začetka sveta, da bi se človek s trnjem kronal? — In glej, rabeljni spletó iz trnja, kakoršno v jutrovih deželah pogosto v velikih grmih raste, veliko krono in sicer tako, da so bili ojstri trni večinoma navzdol obrnjeni, da bi toliko bolj ranili Kristusovo glavo. Krščanska duša, pomisli, kako je moralo presuniti Jezusovo

sree, ko je to strašno krono zagledal ter vedel, da bo pri kronanji neizrekljivo trpel, kakor poprej pri bičanji. In glej! s krohotom se pridrvé krvoželjni rabeljni, vzdignejo trnjevo krono, ter jo Jezusu pritisnejo na njegovo sveto glavo tako globoko, da so trni ne samo kožo, ampak tudi čelo in senci prebadali. In zdaj se ulije sveta kri iz ranjene glave eurkoma čez čelo, nos, usta, čez lica, vrat in lase, kakor je Mati božja sv. Brigiti razodela: „Trnjeva krona je tako strašno presveto glavo mojega Sina prebodla, da je njegova sv. kri na njegovo brado in v njegova ušesa tekla, da so od doli tekoče krvi bile njegove oči vse polne in otemnene“. — Kako grozovitna je bila ta bolečina, si človek še misliti ne more. Ako se tebi en sam trn zabode v roko ali nogo, kako te zaboli, kako hitro ga skušaš izdreti, da bi se ne ognojil, ter ti večje rane ne napravil. Jezusu pa se ni zadril en sam trn v glavo in samo za nekaj časa, temuč 72 trnov, kakor pravi sv. Vincencij Fererij, ojstrih in dolgih trnov, nalašč navzdol obrnenih mu je prebadalo sveto glavo. Zato pravi sv. Lavrencij Justinijan, da se je Gospoda Jezusa po trnjem kronanji tako velika bolečina polastila, da bi bil moral umreti, ako bi njegovo božanstvo njegove človeške nature ne obdržalo in obvarovalo zato, da bi bil še večje bolečine trpel.

3. Pa še tretjega znamenja kraljeve časti in oblasti manjka temu kralju bolečin, namreč kraljevega žezla. Zato mu hudobneži potisnejo v roke trst, znamenje slabosti in onemoglosti, da bi s tem pokazali, kako slaboten in zaničljiv kralj je Jezus Kristus.

4. In zdaj je Sin božji obdan z znamenji kraljevske časti in oblasti, zato ga surova druhal zdaj še kot smešnega kralja zaničuje in zasramuje. Zdaj se mu zaničljivo poklanjajo, kakor se ljudje priklanjajo pred svojim kraljem. Zapored poklekujejo pred njega, ter ga zasmehujejo rekoč: „Zdrav bodi, kralj judovski“. In ko Jezus po vsem zasmehovanji in pačenji rabeljnov ostane vender krotak, so še bolj srditi na njega; zato ga sujejo s pestmi, bijejo ga v obraz, pljujejo vanj, mu vzamejo trst ter ga neusmiljeno tolčejo po glavi, tako da se mu trni še bolj zasadijo vanjo ter mu delajo nove nepopisljive bolečine.

5. Ko so se vojščaki in beriči naveličali Jezusa zasmehovati in zaničevati, ga tako kronanega vlečejo pred Pilata. Cesarjev namestnik je ostrmel, ko je zagledal tako grozovitno zdelanega in osmešenega Jezusa, ter je mislil, da se ga bodo Judje, ako ga v tako revnem stanu vidijo, gotovo usmilili. Zato je sklenil ga ljudstvu pokazati. Sv. Janez piše o tem: „Pilata je tedaj zopet venkaj šel in

jim rekel: Glejte, pripeljem vam ga venkaj, da spoznate, da ne najdem nad njim nobene krivice“. Na njegovo povelje pripeljejo Kristusa ter ga na očitnem, visokem mestu izpostavijo pred vsem ljudstvom. In nedolžni Jezus stoji ves potr in osramoten med rabeljni; trnjevo krono ima na glavi, na svojih plečah škrlatast plašč, v roki trst namesti kraljeve palice in z vrvmi je zvezan kakor hudodelnik. O vé nebesa, kako ste mogla gledati svojega Gospoda tako ponižanega in osramotenega! Zdi se nam, kakor bi Pilat sam na Kristusa kazaje ves zavzet in ginen ne bil mogel izreči druge besede kakor: *Ecce homo!* — Glejte, kakošen človek! Glejte ga, saj je iz vašega naroda, vaše krvi, vaše vere! Glejte ga, saj že ni več človeku podoben; imejte vender usmiljenje ž njim! — Ali zastonj, zaslepljena druhal kriči: „Proč ž njim! križaj ga, križaj ga!“

II. Ko smo premišljevali skrivnost Jezusovega kronanja, poslušajte še, kaj se je pozneje s to sveto trnjevo krono godilo.

Ko so leta 1204 krščanski križarski vojaki vzeli mesto Carigrad, našel je Balduin, latinski cesar, sveto trnjevo krono Jezusovo v palači Bukaleon. Ker mu je pozneje v vojski z Grki in Bulgari denarja pomanjkovalo, zastavil je sveto krono za denar Genuvljanom in Benečanom. Pozneje v 13. stoletji je sveti Ludovik, kralj francoski, kupil sveto trnjevo krono od Grkov in zapovedal, naj se pošlje v Pariz, kar se je zgodilo leta 1239. On sam ji je šel naproti, obdan od vseh škofov in velikašev kraljestva, bos, s solzami v očeh, v sredi velike množice ljudi, ki so na kolena padali. Sveta trnjeva krona se je potem dolgo časa hranila v sveti kapeli v Parizu. V strašnem času francoske prekucije morali so jo 12. marca 1794 odnesti in skriti pred brezbožno druhaljo puntarjev. Nekaj časa je bila potem v St. Denisu, pozneje v cesarski palači in slednjič leta 1806 prenesli so jo v cerkev Matere božje v Parizu, kjer se še zdaj vsako leto izpostavi vernikom v počeščenje. Sveta krona nima nič več trnov, ker vse so raznim cerkvam podarili. Nekaj trnov svete krone je v Monakovem, v Kolinu, v cesarjevi kapeli na Dunaji, štirje trni so v stolni cerkvi sv. Štefana na Dunaji.

III. Premišljujmo še, kaj nas uči skrivnost Jezusovega kronanja.

V pojasnjenje pa poslušajte naslednjo povest. — V Florenciji na Laškem ste živeli dve osebi v neki tesni ulici v nasprotnih hišah tako blizo, da ste ena drugi skozi okno mogli videti v stanovanje. V enem je prebival častitljivi duhoven Hipolit Galatino, ki je bil sploh v sluhu

svetosti, v drugem pa lahkomišljena gospodičina, ki je bila zeló nečimerna ter se po cele ure pred zrkalom lepotičila, da bi bolj svetu dopadla. Dušna reva te posvetne ženske je šla zeló k srcu skrbnemu duhovnu, zato misli, kako bi jo rešil. Imel je pa pri svojem oknu lepo podobo trpečega Zveličarja, kako je s trnjem kronan in s škrlastim plaščem ogrnen ter poln krvavih ran. To podobo je mnogokrat ogledoval pobožno ter se v svojih bogoljubnih sklepih utrjeval. — Ona posvetna gospodičina to vidi ter misli, da se duhoven ogleduje v ogledalo in se norčuje iz njega: „Ali je to tisti resni in spoštovani duhovnik gospod Galatino, ki ga ljudje svetnika imenujejo? Ali tudi svetniki cele ure pred zrkalom stojé? Pač je smešno, da je ta sivolasi stavec toliko nečimern in se tolikrat ogleduje; to mora kako čudodelno zrkalo biti; moram si ga enkrat ogledati.“ — Nekega dne se poda s tem namenom k duhovnu. „Bog z vami, gospica,“ jo pozdravi, „kaj neki vas je k meni pripeljalo?“ — „Častitljivi gospod! Kakor veste, stanujem tam-le ravno nasproti vaši sobi in sem tolikrat zapazila, da se večkrat čez dan v zrkalo ogledujete; to mora kaj posebnega biti. Ali bi ne hoteli ga tudi meni pokazati?“ — „Iz srca rad,“ povzame duhoven, ki je komaj čakal take prilike, le stopite v mojo sobico ter se dobro oglejte v zrkalo, morda vam natančneje pokaže, kakor pa vaše.“ — Rekši jo popelje v drugo sobico proti oknu, kjer je ona ménila najti zrkalo, potegne proč zagrinjalo in glej! na steni visi umetno slikana, pretresljiva podoba: Ecce homo! s trnjem kronani Jezus.

Kakor od bliska zadeta obstoji posvetnica in prestrašena pri tem pogledu obmolči. „Glej, moja hči,“ povzame duhoven, „to je moje zrkalo. V tem se vsaki dan ogledujem ter natanko spoznam svojo podobo. — Ozri se tudi ti, moja hči, v to zrkalo in glej svojega Gospoda, kaj ti govori: Hči moja, zavoljo tebe sem nosil trnjevo krono, da bi te grehov rešil, in ti mojo glavo z nečimernim lepoticjem obdajaš, da bi se grehu v naročje podala. Poglej, kri teče po mojem obličji, da bi tebe oprala grehov, in ti se lepotičiš po licih, da bi oskrnila podobo božjo, ki ti jo je Oče nebeški vtisnil. Glej moje lase, s krvjo in pljunki so vsi onesnaženi in ti svoje kite maziliš z dišavami. In svojo svilnato obleko primerjaj z mojim sramotivnim plaščem, katerega so mi ogrnili krog ranjenega telesa. Kako se to vjema? Glej, kaj si tudi ti z mene naredila!“ — In žarek milosti posveti iz obličja trpečega Jezusa v njeno srce; zgrudi se na kolena, oči se napolnijo s solzami in od tiste ure slovo dá nečimer-nemu življenju.

Podoba „Ecce homo“ je bila res zveličavno ogledalo za to posvetnico; „Ecce homo“, s trnjem kronani Jezus, mora biti tudi naše ogledalo. Kaj vidimo v njem? Kaj nas uči in česa spominja?

1. S trnjem kronani Jezus nas uči in spominja, da se moramo zatajevati in premagovati. *Pridite venkaj, hčere Sijonske, opominja sveti Brnard, ve posvetne, mehkužne, slabotne duše; pri-*

dite venkaj iz svoje dežele, iz svoje rodovine, iz hiše svojega očeta in poglejte kralja Salomona s krono, s kakoršno ga je kronala njegova mati, s krono revščine, s krono bolečine. — Predragi v Kristusu! če vidimo svojega Gospoda in Zveličarja s trnjevo krono, ki mu take bolečine napravlja, če ga vidimo zaničevanega in zasramovanega, ali se smemo mi, njegovi udje, njegovi učenci mehkužiti in veseliti?

Ko je cesar Septimij Sever slavno premagal Parte, obhajal je s svojo vojsko veličasten vhod v Rim. Zapovedal je, da mora vsak vojščak s cvetličnim vencem glavo ozaljšati in tako v mesto iti. — Neki vojščak pa tega ni mogel storiti; nesel je venec, pa ne na glavi, ampak v roki. Ko ga vprašajo, zakaj tako, lepo odgovori: „Jaz sem kristijan, in ne spodobi se, da bi kristijan nosil cvetlično krono, ko je Zveličar nosil trnjevo krono“. Toda izgovora niso poslušali, ampak iz vojske so ga pahnili in v ječo vrgli.

„Ne spodobi se, da bi kristijan nosil cvetlično krono, ko je Kristus nosil trnjevo krono“, te besede, predragi, si moramo globoko v srce zapisati. Ker smo učenci s trnjem kronanega Jezusa, moramo se odpovedati poželenju mesa in pregrešnemu veselju življenja, moramo, kakor pravi sv. Pavel, svoje meso križati z njegovim poželenjem, moramo tudi pripuščeno veselje si marsikdaj odreči, da bomo Jezusu podobni. In k temu imamo posebno sedaj priliko v sv. postnem času; zato zvesto in natančno spolnujmo postno zapoved. Predragi v Kristusu! pustimo posvetne ljudi, naj se venčajo s cveticami posvetnega veselja: mi hočemo zvesto hoditi za Zveličarjem, ki je bil s trnjem kronan.

2. Jezus je hotel na svoji glavi nositi trnjevo krono, da bi nas učil ponižnosti. Angelji so grešili z napuhom, s prevzetnostjo, naši prvi stariši so grešili z napuhom, od njih smo tudi mi podedovali nagnenje k napuhu, prevzetnosti in častilakomnosti. Bog je dal človeku vse zmožnosti in prednosti duše in telesa; človek pa, ta revni črvič, se napihuje, povzdiguje čez svojega bližnjega in hoče pred ljudmi največ veljati. — Kaj pa Jezus stori? Kristijan, poglej ga, kakó pred teboj stoji s strašno trnjevo krono in kako obsojuje tvoj napuh. — Ti si prevzeten in ošaben zavoljo svoje bistro glave, zavoljo tega, ker več veš in znaš; Kristus, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanja, je kakor zaničljiv kralj preklinjan, zasramovan in zapljuvan. Ti se bahaš s svojim premoženjem, s svojim posestvom, svojim denarjem, Jezus Kristus, ki je neskončno bogat, čegar sta nebo in zemlja in vse, kar je v njih, stoji pred teboj nag, in na njegovi glavi je, kakor pravi sv. Brnard, krona uboštva. — Ti se skazuješ s svojim lepim, nečimernim oblačilom, hočeš vse po-

snemati in imeti, kar pri drugih vidiš; Kristus, na čegar oblačilu je zapisano, kakor piše sv. Janez v skriv. raz.: *Kralj vseh kraljev in Gospod vseh gospodovalcev*, nosi star, raztrgan, vojaški plašč. Ti si lišpaš in gladiš svoje lasje: Kristus nosi na sveti glavi venec iz trnja, njegovi lasje so s krvjo politi. Ti si domišljuješ na svojo lepoto, na svoja mlada leta, hočeš vseh oči na-se obračati, drugemu spolu dopadati in pregrešne želje zbudjati; Jezus Kristus, ki je večna nevstvarjena lepota, najlepši človeških otrok, je razbit in razmesarjen, s pljunki in ranami pokrit, da ni človeku podoben.

Sv. Elizabeta je nekdam z zlato krono na glavi v bliščeči knežji obleki v cerkvi klečala na dragocenem klečalniku pred britko martro, in ta pogled jo v dno duše presune. Vzame zlato krono z glave in pravi: „Tukaj visi tvoj Bog nag na križu, in ti ničvredna stvar si pokrita z dragocenimi oblačili. Trni prebadajo njegovo sv. glavo, in tvojo zaljša zlata krona.“ Ta misel jo tako presune, da omedli in se na tla zgrudi, da so jo morali iz cerkve nesti. O ljubeznivi Zveličar, s trnjem kronani Jezus, dodeli nam milost, da zaničujemo vsak napuh in posvetno nečimrnost in za teboj hodimo, ki si se ponižal in bil pokoren do smrti, do smrti na križu!

3. Prašajmo še našega ljubega Zveličarja: Povej nam vendar, potrpežljivi Jezus, zakaj si še hotel nositi na svoji glavi grozovitno trnjevo krono? Poslušajmo, kaj nam odgovori: „Otroci moji, jaz sem hotel s trnjem kronan biti, da bi zadostoval za vaše brezštevne grehe, ki jih z mislimi storite, katerih nič ne porajate in se jih malokdam, ali pa celo nič ne spovedujete.“

Ko je frankovski kralj Klodvig pripravljaval se za sveti krst in je slišal pripovedovati, kako neusmiljeno so Jezusa s trnjem kronali, je v sveti gorečnosti in jezi izdrl meč in zaklical: „Kje je tista neusmiljena druhal, da jo pokončam?“ „Le počasi, le počasi,“ mu reče škof Remigij, „glej, ti sam si tisti, ki si Gospoda ranil in s trnjem kronal.“

Predragi moji! ali nam ne bode Jezus ravno teh besed zaklical: „Ti sam si, o kristijan, ki si s svojimi prevzetnimi, lakomnimi, nevoščljivimi, posebno pa z nečistimi mislimi mojo glavo neusmiljeno ranil. Ti sam si, o kristijan, ki neusmiljeno mojo glavo prebadaš, ker storiš brez števila grehov v mislih, jih ne obžaluješ, se jih ne spoveduješ. Ti sam mi trnjevo krono na glavo pritiskaš, ko je tvoja glava, tvoje srce polno posvetne ljubezni, polno tvojega grešnega znanja.“ — Oh koliko je v peklu pogubljenih, ki so na zemlji veljali za dobre kristijane, ker v dejanji niso nič posebno slabega storili, pa so vendar zavoljo grehov, katere so le v mislih storili, večno

pogubljeni. Poglej tedaj, o kristijan, na Jezusovi glavi trnjevo krono in varuj se greha celo v mislih.

4. Trnjeva krona Jezusova pomeni tudi nebeško krono. Božji Zveličar je nosil trnjevo krono, da bi nas učil, da bomo nebeško krono dosegli le potem, če tukaj hodimo po trnjevi poti trpljenja. Kristus nam je sicer s svojo trnjevo krono zaslužil nebeško krono, pa le potem smemo trdno pričakovati, da nam bode dal Gospod krono pravice, ki je v nebesih pripravljena, če tukaj v življenji vdani v božjo voljo nosimo trnjevo krono trpljenja. Zato pravi sv. Jeronim: *Kristus je hotel biti s trnjem kronan, da bi nam pripravil v svojem božjem kraljestvu krono veselja.* Zato je res trnjeva steza, po kateri hodimo v zemeljski solzni dolini. Kdo izmed vas, predragi v Kristusu! ni že katere noči brez spanja v britki žalosti prečul? — kdo izmed vas še ni vžival s solzami svojega kruha? — kdo še ni pil iz keliha žalosti in trpljenja? — Povejte nam vi trpeči in bolni, povejte nam vi obrekovani in zaničevani, povejte nam vi revni in zapuščeni, povejte nam ve žalostne vdove in sirote, koliko je ostrih trnov, ki vas zbadajo? Ali nikar ne obupajte, le pogledjte s trnjem kronanega Jezusa; njegova trnjeva krona vam bodi v tolažbo in upanje. Kakor se je trnjeva krona trpljenja Jezusu spremenila po njegovem vstajenju v krono veličastva, tako bode vam, ki potrpežljivo nosite trnjevo krono trpljenja, revščine in zaničevanja, dal veličastno krono, krono iz bliščečih biserov na glavo.

Ko je Karol V., kralj francoski, ležal na smrtni postelji, ukazal si je prinesiti sveto trnjevo krono. Trnjevo krono so mu dali k glavi, kraljevo k nogam; trnjevo krono je pobožno pozdravil in počastil, kraljeva pa, je rekel, da mu je le v težavo, katere želi kmalu rešen biti.

Oh, ozrmo se vselej na Jezusa, s trnjem kronanega, kedar nas tare bridkost in bolečina, saj je on pred nami nosil trnjevo krono, jo posvetil in lahko storil. Predragi! ako bomo potem enkrat na smrtni postelji ležali, pogledjmo skesano in zaupljivo britko martro, poljubimo njegovo sveto s trnjem kronano glavo, da bomo enkrat na sodnji dan častljivo vstali in kronani z večno slavo.

Predno končam svoj govor, naj vam še enkrat pokažem v duhu našega Zveličarja, s trnjem kronanega v Pilatovi hiši. Glejte, na vzvišenem mestu stoji Jezus, mož bolečin, zasramovan, kakor izvržek ljudstva, roke ima zvezane, trnjevo krono na glavi, s sramotnim plaščem ogrnen. Oči vse s krvjo zalite gledajo milo doli na preslepljeno, krvoločno ljudstvo, ki ga preklinja in zasramuje. Pilat gineu

zakliče: „Ecce homo!“ — Glejte človek! Ljudstvo pa, trdosrčnejše kakor dereča zverina, vpije: „Proč ž njim, križaj ga, križaj ga!“ — Kdo pa, preljubi moji, je vendar tisti, ki tako dela z usmiljenim Jezusom? — Ti sam, o grešnik, grešnica, nič družega ne delaš, kakor na novo s trnjem kronaš nedolžnega Jezusa in ga zasmehuješ, ko smrtne grehe doprinašaš. — Kaj delaš družega, kakor da sramotni plašč Jezusa ogrinjaš, ti, ki svoje telo lišpaš z nečimernim oblačilom, ki družega ne misliš in ne skrbiš, kakor da bi svoje revno telo, ki bo skoraj črvom v živež, pokrival z dragim, preširnim oblačilom. — Kaj delaš družega, kakor da Jezusa neusmiljeno s trstom po glavi biješ, ti, ki njegovo presveto ime, pred katerim se angelji v nebesih priklanjajo, tolikrat brez potrebe, brez časti, celó v norčiji izgovarjaš; ti, ki se celó tukaj v cerkvi pred njegovim obličjem nespodobno vedeš; ti, ki se predrzneš z grešnim srcem k sv. obhajilu pristopiti in ga božjeropno prejeti. Kaj delaš ti, posvetno dekle, kedar stojiš pred zrkalom in se dopadljivo ogleduješ, si lišpaš obraz in lase, se zaljšaš s cveticami, da bi svetu dopadla; kaj delaš družega, kakor da pljuješ v sveto obličje Zveličarjevo, da mu pleteš trnjevi venec ter ga potikaš v njegove lase! — Kaj delaš ti razbrzdani mladenič, kedar z grdo tovaršijo pijančuješ, nesramno govoriš in preklinjaš, razsajaš, kedar po noči okoli hodiš kakor hudičev pomagavec in nedolžne duše zapeljuješ; kaj delaš družega, kakor da vpiješ s tisto druhaljo na Pilatovem dvorišči: „Proč z Jezusom, kaj meni Jezus mar, meni je ljubši greh, križaj ga, križaj ga!“ — In ti mladenič, ženin, ti dekle, nevesta, prideta ozaljšana s šopkom na prsih, z vencem na glavi celó tjekaj pred altar, ko sta devištva venec že zdavnej zapravila; — oh, ali to ni ravno toliko, kakor bi se vi dva še pred tabernakeljnom z Jezusa norčevali, rekóč: „Pozdravljen bodi, kralj judovski?“

Trnjevo krono spletajo Jezusu mladi in stari, možje in žene, mladeniči in dekleta, bogati in revni, s svojimi grehi jo pritiskajo Jezusu na glavo; ogrinjajo mu škrlatasti plašč, ker z grehi omažejujejo svoje telo; dajejo mu trst v roke ter ga jemljejo in bijejo z njim po glavi, ker tako omahujejo v svojih dobrih sklepih, tolikrat zabredejo v prejšnje grehe nazaj.

Vaša srca, preljubi, mi odgovarjajo. Nič več z nami ne sme tako biti. S sv. Katarino Sijensko vzemimo tudi mi trnjevo krono ter si jo denimo na glavo, da se bomo pokorili za svoje grehe vse dni svojega življenja. Pred teboj, o nedolžni, s trnjem kronani Jezus, se zgrudimo na kolena ter kličemo: Gospod, usmili se nas! Tvoji trni

so ranili naše srce, naše duše, glej našo žalost, glej naše solze. Naše duše se želijo s teboj zaročiti, bodi ti zanaprej njih ženin. Tebi hočemo služiti, tebi zvesti ostati, tebe ljubiti. O sladki Jezus, kraljuj nad nami vekomaj. Amen.

Ljud. Škufca.

b)

II. Težki križ.

In je svoj križ nesoč ven šel na mesto, ki se imenuje mesto mrtvaških glav, po hebrejsko pa Golgata.

Jan. 19, 17.

Zadnjo nedeljo smo premišljevali sklep večne milosti božje, po katerem se je imel grešivši človeški rod s križem odrešiti, in videli smo, kako je bil Kristusov križ v mnogih stvarjenih rečeh in v pred-podobah oznanovan in tudi pripravljan. In to je bil stari križ. Edinorojeni Sin božji se je poslednjič včlovečil, da bi nas od leve strani jeze božje in pogubljenja postavil na desno stran milosti božje in zveličanja, umirajoč na svetem križu. O kako neskončno veliko je njegovo zasluženje in odrešenje za vsa ljudstva in vse čase! Naj bi pa tudi vsi ljudje spoznali, kako močno nas nebeški Oče ljubi, ker je dal svojega edinorojenega Sina, nad katerim ima vse svoje dopadenje, v tako grozovito smrt za nas; naj bi vsi ljudje spoznali, kako ojštra je božja pravica, ker se ji ni moglo drugače zadostiti, kakor s smrtjo Sinu božjega; naj bi poslednjič vsi ljudje spoznali, kolikšno vrednost ima duša naša v božjih očeh, ker je tako strašno razžaljeni Bog dal svojega edinega ljubega Sina za nas, da bi nas pogubljenja rešil in zveličal.

Kristus nam je v ta namen enak postal v vseh rečeh razun greha; ker se je pa hotel za naše grehe pokoriti in zanje zadostovati, je tudi naše grehe na-se vzel, in Gospod Bog je vse naše hudobije nanj položil (Izaj. 53,6.), in Jezus je na-se vzel vso našo revščino na duši in na telesu in vse trpljenje in zaničevanje. Pa ne le samo s križem je začel Jezus vse težave nositi, ne, kajti vse njegovo življenje je bilo trpljenje in križ. Že kot majhno dete je začel revščino in preganjanje trpeti; koliko zaničevanja, preganjanja, obrekovanja in sovraštva je imel prestajati pozneje, kar vse mu je naložilo križ na ramo. O kako težak je bil ta križ! Ker tolikrat molimo v rožnem vencu: *Kateri je za nas težki križ nesel*, premišljujmo danes t e ž k i

Kristusov križ, in sicer I. kako težak je bil sam na sebi in II. kako težak je bil za našega ljubega Zveličarja. — Govoriti hočem v imenu križanega Jezusa in žalostne Matere božje Marije.

I. Kristusov križ je moral težak biti že zavoljo tega, ker je bil iz trdega lesa, in je bil po mislih sv. učencikov naj manj 15 čevljev visok. Ali še bolj težak je moral biti križ Jezusov zato, ker je na njem ležala teža naših in vsega sveta grehov od Adama noter do zadnjega grešnika pred sodnim dnevom.

O *glejte Jagnje božje, katero odjemlje grehe svetá* in jih na svojem križu nese! Leté besede slišimo in molimo tolikokrat, da bi pač tudi spoznali in premišljevali, kaj je vse zapopadeno v teh besedah: grehi sveta! Tukaj ni le en sam greh, ne grehi enega samega človeka, ene dežele, enega ljudstva, ampak grehi so vsega sveta. Ni ne ta ali oni krvavi umor, ki ga je Jezus nase vzel, ampak neprešteti umori vsega sveta. Niso bili le grehi ljudi, ki so o Jezusovem času živeli, ampak grehi vseh ljudstev, ki so kedaj živela, zdaj živijo, in bodo živela do konca sveta. Kdo more prišteti vse ljudi? Bog sam je rekel Abrahamu: *Pomnožiti hočem tvoje mlajše, kakor pesek pri morju.* (I. Mojz. 13, 16.) Kakor malo se mora šteti pesek pri morju, tako je hotel Bog reči, se ne bodo mogli šteti tvoji mlajši. In zopet je Bog rekel Abrahamu: *Poglej proti nebesom, in soštej zvezde, če moreš,* tako brezštevilni bodo tvoji mlajši. In to je le eno samo ljudstvo — judovsko, — ki je v primeri z drugimi ljudstvi celó eno najmanjših; kdo pa še le more sošteti ljudi vseh ljudstev in vseh časov?

In zdaj, o kristijani! premišlujmo, če pravični sedemkrat na dan pade (greši) po besedah sv. pisma, in če je moral David, mož po božjem srečju, spoznati, rekoč: *Moje pregrehe so me popadle, in nisem jih mogel pregledati* (zavoljo obilnosti). *Več jih je, ko lás na moji glavi.* (Ps. 39, 13.) Oh, kristijani! če je bil primoran David o sebi tako spoznati, oh, koliko grehov ima še le tak grešnik, ki grehe kot vodo v sè pije, koliko grehov stori v mislih, željah, v besedah v dejanjih, z zamudo dobrih del; koliko grehov stori s prelomljenjem dolžnosti do Boga, do samega sebe in do bližnjega? — Koliko grehov se stori le v eni sami hiši, v eni sami družini, v eni sami vasi, v eni sami fari, v enem samem mestu, v eni sami deželi; — oh, koliko grehov se stori v eni sami uri, v enem dnevu, v eni noči; — oh, koliko še v enem stoletji, koliko v več tisuč letih in na vsem svetu!

— Zares! poprej bi se mogel prešteti pesek pri morju, kaplje v vodi in zvezde na nebu, kakor grehi vsega ljudstva v enem dnevu storjeni. In vse te grehe, tudi grehe nas vseh, kar nas je tukaj, to strahovito težo nepreštetih pregreh in hudobij je Kristus na-se vzel in na svojem križu nosil! Na njem, najnedolžnišem, je ležala vsa teža brezbožnosti in krivice, vsaka hudobija in nečistost, ki si jo človek more komaj misliti in je človeški jezik še celo izgovoriti ne more. Pa kako malo moremo razumeti težo greha! Bili so ljudje, ki svojih grehov niso mogli prenašati in so se sami gosposki naznanili, da bi bili s smrtjo kaznovani in s tem rešeni teže svojih grehov; nekateri so zavoljo velike žalosti nad svojimi grehi zboleli, drugi so prišli ob pamet, ali so sami sebe končali, kakor Judež Iškarijot. O strašna teža enega samega greha!

In če zdaj premišljujemo, da vsi strašno težki grehi so s križem na ramah našega ljubega Jezusa ležali, o kako bi potem pač ginjeni ne molili v rožnem vencu: *Kateri je za nas težki križ nesel.*

Ko je šel Jezus po zadnji večerji s svojimi aposteljni v vrt Getzemani molit, takrat je videl v duhu, koliko trpljenja ga drugi dan čaka, kako težek križ bo moral nesti na goro Kalvarijo; zato je milo prosil svojega nebeškega Očeta: *Oče, ljubi Oče! ako je mogoče, naj gré ta kelih memo mene; vendar ne moja, ampak tvoja volja naj se zgodi!* (Mat. 26, 39.) In nebesa so tako rekoč železna pri njegovem klicanji; kelih trpljenja je zanj odločen, križa se ne more znebiti, zato mu teče krvavi pot od obraza na zemljo v neizrekljivih dušnih britkostih. In takrat Jezus še ni nesel svojega križa, ampak je le v duhu videl, kaj ga čaka: križ, na katerem se je moral za vse grehe pokoriti in za-nje zadostovati, se je moral še le drugi dan na njegove ranjene, razbičene rame položiti; vendar ga je pa že misel na križ do tal potlačila! Koliko ložje je še le drugi dan večkrat pod križem padel! — O kristijani! kaj ne, to je bil pač te ž e k r i ž, tako težek, da mu ni enaka nobena druga teža. — Pa premišljujmo zdaj še nekoliko, z a k a j d a j e b i l z a l j u b e g a J e z u s a n j e g o v k r i ž š e p r a v p o s e b n o t e ž e k.

II. Težek je bil sv. križ, kakor smo zdaj slišali, že sam na sebi za ljubega Jezusa, ker je bil velik in iz trdega lesa; še bolj težek pa je bil zanj zavoljo toliko prestanega trpljenja. Ves oslavljen zavoljo smrtnih britkosti in krvavega potú na Oljski gori, razbit in pehán od surovih rok, brez počitka vso noč, brez usmiljenja sem ter tje prevlačevan, bičan in razmesarjen od zdvijanih vojakov, in vrh tega še s trnjevo krono nečloveško trpinčen je bil Jezus, po človeško

govoriti, komaj v stanu tolikšno težo sv. križa nositi in celo na hrib gori nositi. — In ljubi Jezus je le predobro vedel, kaj ga čaka na gori Kalvariji: strašne bolečine, ko ga bodo križali, in počasna smrt na križu. Ni se torej čuditi, da je Jezus ves oslavljen večkrat padel pod težo sv. križa. In vendar je bilo to telesno trpljenje le majhno proti temu, kar je Kristus trpel v svojem srcu in na duši svoji.

On, Stvarnik vseh ljudi, je bil zavržen od svojih stvari! On, izraelski kralj, je bil obsojen od svojih podložnih! On, ki je kakor oče svoje ljudstvo poživiljal, dvakrat prečudno nasitil s kruhi v puščavi, je bil sovražen od svojih otrok in tiran v grozovito smrt! On, postavo-dajalec, je bil zoper vso postavo v smrt obsojen! Oh, pa še več! S kako ljubeznivo skrbjo, milobo in dobroto je blagoslavljal jeruzalemske otroke, iz obsedenih izganjal hude duhove, bolnike ozdravljaj, mrličje v življenje obudoval, in za vse to ga oslepljeno ljudstvo preklinja in pelje v smrt na morišče! Ali niso bili Judje neizrekljivo grdi in hudobni, ker so kričali, da naj Pilat Barabo brez kazni izpusti, zaradi Jezusa, svojega božjega Kralja, dobrotnika in očeta pa so divje vpili: „Proč ž njim, križaj ga!“

In zdaj, ko je križ nesel, ga še obdaja le-ta zdivjana druhal. Zaničevali in zasmehovali so ga, pahali in suvali so omahujočega! Takrat je pač Kristus res lahko tožil: V roke hudobnežev so me izdali, med hudodelnike in razbojnike so me vrgli in niso prizanašali moji duši; obdajali so me oblastniki in kakor velikani so stali zoper mene, in s srditimi očmi so me pogledovali in med neusmiljenim tepenjem so me zasmehovali. Izpeljaj sem te iz Egiptovske sužnosti, je mogel Zveličar očitati svojemu ljudstvu, in ti me pelješ na kraj, kjer bom križan; jaz sem te rešil iz oblasti sovražnikov, in ti meni, svojemu Zveličarju, deneš križ na rame! Moje ljudstvo, kaj sem ti storil, s čem sem te razžalil? Odgovori mi! — Da, ljudstvo odgo-varja z divjim vpitjem in zaničevanjem! Jezus pade večkrat pod križem in težki križ vrh njega. Ali imajo kaj usmiljenja ž njim? Ne, le še bolj divjajo, vlečejo ga kviško in sujejo ga naprej. Oh, še celó živali, če pade pod kako težo, se ljubeznivo pomaga in jo rahlo vzdigujejo, pa kar se še živali privošči, to se Stvarniku odreče!

Zdaj se prikaže Marija Kristusu, podpirana od sv. Janeza, hoče ž njim deliti trpljenje; pa pogled njene najbritkejše žalosti Jezusu Kristusu množi trpljenje in težo križa. Ko se pa Kristusovi sovražniki bojijo, da bi jim na potu ne umrl, so silili Simona iz Cirene, da je Jezusu pomagal križ nesti. Pa tudi Simon se je od začetka močno branil, in le prisiljen je pomagal Kristusu križ nesti. — Tedaj

tudi pri tem ni Kristus usmiljenja našel. Vendar našla se je usmiljena duša: Veronika pristopi in mu podá potni prt, s hvaležnim pogledom jo za to Kristus zahvali in jej dá v spomin svoj krvavi obraz vtisnen v njeno ruto. Tudi je bilo več žen Jeruzalemskih, ki so zavoljo njega jokale in mu svoje sočutje kazale. Ali Jezus jim je rekel: „Ne jokajte se čez me, ampak jokajte se čez se in čez svoje otroke. . . . Zakaj če se na zelenem lesu to godi, kaj se bo še le na suhem godilo?“ To je, če nedolžni za grešnike tako grozovito trpi, kaj čaka nespokornega grešnika družega, kakor večno pogubljenje? Ali ne kažejo le-te besede Jezusove, edine na križevem potu proti gori Kalvariji, prav razločno, kako je on vkljub svojega neizmernega trpljenja manj trpel na telesu, kakor na duši? Le poglejmo nedolžno božje Jagnje na križevem potu, kako omaguje! Kako težko vleče težo križa na goro! Nobena reč mu ne polajša trpljenja, nič ga ne tolaži! Simon mu le prisiljen in z nevoljo pomaga križ nesti, okoli sebe vidi le neusmiljene trinoge, pred seboj grozovito smrt. In pri tem je videl, da bo vkljub vsega njegovega velicega trpljenja vendar le toliko milijonov ljudi pogubljenih. O kako hudo je Jezusa bolela tolikošna nehvaležnost in grozovitost njegovega ljudstva in vednost, da bo za toliko ljudi zastoj trpel; kako strašno težek je bil zanj njegov križ!

Pa, oh, kako trdi in neobčutljivi smo mi do ljubega Jezusa! Ker blizo devetnajst sto let pozneje živimo, odkar je Jezus trpel in na Kalvarijo križ nesel, se hoče nam dozdevati, kakor da bi naši grehi nič ne bili težili Jezusu njegovega križa! O mi nespametni, ali veliko več — nehvaležni, ki pozabimo, da je Jagnje božje odjemalo grehe vsega sveta, da se je moral naš Zveličar tudi zavoljo naših grehov ostro pokoriti in se je pokoril in zadostoval za-nje na svetem križu. Spominjajmo se le, kako molimo v svetem rožnem vencu. Ali ne rečemo: *Kateri je za nas težki križ nesel?* Da, tudi za nas in namesto nas je Gospod Jezus tako težki križ nesel, in da mu je bil križ tako težek, tega so krivi grehi nas vseh.

Kristijani! ako premišljujemo križ nesočega Kristusa, kdo izmed nas grešnikov bi se mogel predrzniti in reči: Moj križ je pretežek, mojega trpljenja je preveč in moje bolečine so predolge in prevelike? Le poglejmo, kako Jezus ves nedolžen svoj križ nese, tiho, krotko kakor jagnje, ki se v mesnico pelje. Nikar ne godrnjaj in ne toži, o kristijan, poslušaj le, kako ti tvoj Zveličar kliče: Sin, hči, pomagaj mi nositi težki križ, ki ga za-te nosim, saj ti bom pomagal in te za to blagoslovil.

Nikar pa tudi mi ne bodimo tako nehvaležni proti Jezusu, kakor so bili Judje, ki so njemu, svojemu največjemu dobrotniku, tako težki križ na rame naložili in njega s tolikošnim zaničevanjem in zasmehovanjem na goro Kalvarijo spremljevali. Kajti velike so bile zares dobrote, ki jih je Jezus v svojem življenju na zemlji Judom skazoval, in strašna je bila njih nehvaležnost, ker so z Jezusom tako grdo in neusmiljeno delali. Vendar Judje niso Jezusa dobro poznali; zato jih je Jezus izgovarjal pred svojim nebeškim Očetom, rekóč: *Oče! odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo.* Ali Judje niso toliko dobrot od Jezusa prejeli, kakor mi kristijani. Mi tudi dobro vemo, kdo je Jezus? Namreč Sin božji in Odrešenik sveta. Kako neizmerno velike so dobrote, ki jih je Kristus dodelil nam, ki vemo že od otročjih let, da je on zavoljo našega odrešenja na svet prišel in trpel in umrl na sv. križu; vemo, da nam je svete zakramente postavil, da smo že v otročjih letih postali božji otroci pri svetem krstu in da nas je že tolikokrat v svoji krvi očistil naših grehov v zakramentu svete pokore, in nas že tolikrat s svojim lastnim mesom in krvijo poživil v zakramentu presv. rešnjega Telesa, in nas še v hudi bolezni tolaži in krepča s sv. poslednjim oljem, in da nam je poslal iz nebes sv. Duha, ki nam deli vse potrebne milosti. Ali bi ne bila torej naša nehvaležnost večja, kakor je bila nekdanjih Judov, če se ne varujemo grehov, zavoljo katerih je Kristus nosil tako težki križ?

In tako smo slišali danes, zakaj da je bil tako težek Kristusov križ? Zato ker je bil iz trdega lesa in velik in zlasti, ker so na njem ležali grehi vsega sveta; še najbolj pa je bil težek križ za Jezusa zato, ker so ž njim tako grdo in neusmiljeno ravnali tisti ljudje, katerim je skazal toliko dobrot. O kristijani! nikar torej s svojimi grehi, s svojo nehvaležnostjo Kristusu njegovega težkega križa še težjega ne delajmo! Voljno prenašajmo križe iz ljubezni do Jezusa, obžalujmo zlasti zdaj pri velikonočni spovedi s pravim čeznatornim kesanjem svoje grehe, ki so Kristusu križ težili in skazujmo se njemu za toliko trpljenje hvaležne z lepšim krščanskim življenjem. Amen.

Josip Krčon.

Pogled na slovstvo.

A

1. **Svete podobice s slovenskim tekstom.** Nekateri domoljubi pripisujejo le velikim knjigam in obširnim slovstvenim delom posebno veljavo, male knjižure in knjižice pa prezirajo ali celo zaničujejo kot premale in nepotrebne. Posebno pa se o podobicah malokdaj govori v slovstvenih pregledih in ocenah.

To pa po krivici. Male knjižice, ki se za nizko ceno lahko v velikem številu spravijo med ljudstvo, so kakor dobro seme, ki zdaj tu, zdaj tam kali in vzraste ter večkrat rodi nepričakovano lep sad. Enako so tudi lepi in pristrčni napisi na svetih podobiceah neko plemenito seme, ki v teku časa obrodi temveč lepega sadu, ker se v tolikem številu in tako na široko razsijple, da skoro mora slednjič dobiti dobra in ugodna tla. Ne dá se torej tajiti, da je bila to precejšnja pomanjkljivost v domačem slovstvu, ker so med ljudstvom krožile večinoma le podobice s tujimi, francoskimi ali nemškimi napisi, katerih priprosti ljudje ne razumejo. V poslednjih časih je to nekoliko drugače. Pripredili so se že mnogovrstnim podobiceam primerni napisi, krajši in daljši. Ker mi vsi dotični izdelki niso pri rokah, se danes ob kratkem ozrem le na to, kar je v tem oziru hvalno izvršila »Kat. Bukvarna«. Izdala je: 1. iz Obpacherjeve zaloge 10 jako ličnih, simboličnih podobic s primernimi slovenskimi napisi, katere so že popolnem pošle, kakor čujemo; 2. ravno kar 10 jako prikupljivih barvanih podobice z iste založbe s pristrčnim slovenskim tekstom: vélovečenje, rojstvo Jezusovo, sveta družinica, Jezus na Oljski gori, Jezusovo vstajenje, Dobri pastir, Jezusovo presv. Srce, Marijino Srce z mečem prebodeno, sv. Jožef in angelj varuh; posebno prikupljiva je tudi iz te zaloge podoba Leona XIII., s kratkimi podatki iz njegovega, slavnih dejanj polnega življenja; 3. že poprej v lastni zalogi zbirko 15 lepo barvanih in natančno risanih svetniških podobic s kratkim in jedrnatim popisom življenja na nasprotni strani: ss. Alojzij, Ana, Andrej, Anton Pad., Francišek Asiški, Francišek Saleski, Jožef, Jurij, Katarina Sijenska, Marjeta, Matevž, Matija, Mihael, Neža, Terezija; 4. iz Benzingerjeve zaloge (po tri strani tiska): Obličje Jezusa Kristusa, Naša ljuba Gospa dobrega sveta, Francišek Asiški; 5. iz raznih založb: Ecce homo (po sv. obhajilu pred križem s popolnim odpustkom), Mater dolorosa, Marija Lurška (v dvojnem formatu), Marija vedne pomoči; razne podobice z molitvijo s v. Jožefa in po sv. maši idr.

2. **Tekel** ali pravična tehtnica božja. Spisal Slovencem za novo leto 1891 kanonik dr. Ivan Križanič. V Mariboru. V založbi kat. tisk. društva. — Kakor je marljivi pisatelj za lansko novo leto nas razveselil s prekoristno knjigo »Bela žena« govoreč o smrti, tako nas je tudi za letošnje novo leto obdaril z enako koristno knjižico »Tekel«, ki nam razklada prav poljudno in pristrčno nauk o sodbi božji, posebni in vesoljni. Velec. gosp. pisatelj se vidno trudi, da bi svojo nalogo kar moč jasno in poljudno rešil; to je vse hvale vredno, vendar se nam zdi, kakor bi v nekaterih zelo resnobnih stvaréh skoro prepodomače pisal. Jako spretno so mnogovrstno vpleteni krepi izreki sv. pisma, v katerem se kaže vrli pisatelj posebno izurjenega. Upamo, da bode knjižica veliko dobrega storila; da bi se le prav zelo razširila, kar iz srca želimo.

3. **Škofova mati, Neža Napotnik**, po domače Lipačka z Tepanjškega vrha. Životopisne črtice. Napisal Jernej Voh. V Mariboru. 1890. — Ni sicer obsirna ta knjižica, ima le dobrih 12 strani berila; a pravi biser je, ki zasluži, da bi si ga ogledala vsaka slovenska mati. Prepričani smo, da tako berilo močno veliko koristi, ako se širi med one kroge, katerim je namenjeno. Fiat!

4. **Skerbi za dušo!** Molitvena knjiga za pobožne Slovence. Spisal K. Č., duhoven goriške nadškofije. V Ljubljani. 1890. Natisnila »Katoliška Tiskarna«.

Založil pisatelj. — Molitvenikov imamo že toliko, da imamo res pravico vselej, kadar pride zopet na svitlo kaka čisto nova molitvena knjiga, vprašati: »Zakaj si prišla? ali te je bilo treba? ali res prineseš kaj tacega, česar nam niso ponujale že druge?« — Pričujoči molitvenik ima to posebnost, da v prvem delu podaja dokaj mikaven nauk o štirih poslednjih rečeh, kateri je tudi posebej na prodaj — brez družega dela, ki ima v sebi navadne molitve in mnogo pesmi. Po vsebini je namenjen bolj odraslim kristijanom, kakor n. pr. kaže izpraševanje vesti. Blagemu gospodu pisatelju se vidi, da bi rad ljudem vstregel in zelo poljudno pisal. To je zelo hvalno, vendar ne sme gotovih mej prestopiti. Osebito bi svetovali, naj se ob novi izdaji popravijo mnogi lokalizmi in slovniške posebnosti n. pr. str. 178: dopernašaj; ali str. 184: . . . da se fantom nastavljaste, ž njimi loveste, teržete, norčujete in vlačiči dajaste? itd. Dobri brani le vselej tudi lepo posodo! Te premembe tembolj želimo, ker ima knjiga res najboljše namene in je vredna, da bi se vsestransko širila. Cena v usnji z zlato obrezo 1 gld.; za-se 30 kr. v platnu.

B

1. **Katholische Dogmatik** in sechs Büchern von Dr. Hermann Schell, Professor der Theologie a. d. Universität Würzburg. Zweiter Band. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1890. 8°. Str. 346. Cena 1 gld. 80 kr. — Tega dela prvi zvezek smo oznanili že lani v tem listu. Drugi zvezek je izšel pred dalje časom, a ni bilo prilike, da bi bili o njem izpregovorili. — Središče naukov, katere razpravlja ta zvezek, je sv. Trojica. Pisatelj je že pred petimi leti izdal knjigo o »delovanju trojedinega Boga«, in sedaj obdeluje ta nauk s točnostjo in temeljitostjo, kakoršno si pridobi učenjak z dolgim učenjem. Druga polovica knjige pa obdeluje stvarjenje. V splošnem oddelku govori zlasti obsirno o Bogu gledé na zlo (teodiceja). Posebej obravnava pa angelje, na to vidno stvarstvo; obsirno razklada poročilo sv. pisma o šestdnevnem božjem delu (hexaëron). O človeku govori tu pisatelj v obče, potem o prvotnem stanju in sklepa z izvirnim grehom. Brez dvoma si bode pridobilo to delo prav odlično mesto med dogmatičnimi deli, posebno, dokler ne nadaljuje nihče Scheebenovega velikega dela. Sicer pa moramo reči, da je vsako količkaj zanimivo vprašanje dovolj razloženo tudi v tem manjšem delu in da ne bode noben čitatelj tožil o površnosti ali kratkosti. Pred vsem povdarjam to prednost Schellovega dela, da vzbuja misljenje in da razkriva razne strani kakega nauka, o katerih čitatelj preje niti mislil ni. Tako je tudi drugi del, kakor prvi, res nekaj voditelj v pravem bogoslovnem učenju.

2. **Lessingiasis und Nathanologie**. Eine Religionsstörung im Lessing- und Nathan-Cultus. Von Sebastian Brunner. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1890. 8°. Str. 370. Cena 2 gld. 16 kr. — Skoro neverjetno je, kako mnogi omikani Nemci povzdigujejo svoje pisatelje-klasike. To česčenje bi se smelo imenovati oboževanje, res nekaj »Cultus«. Kaj n. pr. vse pišejo o Götheju! Takemu brezpametnemu ravnanju se je uprl na stare dni vrli in dobro znani avstrijski nemški pisatelj Sebastian Brunner, ki je po svoji učenosti in ostri satiri sposoben boriti se z nemškimi veljaki. V tej knjigi opisuje in siba častilce Lessing-a in njegove igre »Nathan der Weise«. Zato pravi v geslu tega dela: »Lessing, Nathan, ohne Schwefel? — Hol' der Satan diesen Frevel! — So was soll man gar nicht lesen, — Das ist noch nicht dagewesen!« Marsikdo se

spominja iz svojih dijaških, gimnazijskih let, kako so proslavljali Lessinga kot kritika, kot estetika in pesnika. A povedali niso takrat nič, da je bil neprijazen krščanstvu in se boril le za golo humaniteto. Dandanes se v gimnazijah »Nathan« Lessingov natančno razlaga in tudi »obligatno« čita. In kaj je Nathan drugega kakor nauk, da so vse vere enake, ker prave vere ni mogoče spoznati? Krščanstvo ni nič bolje nego judovstvo ali mohamedanstvo. Zato je Lessing jako priljubljen pri vseh nevernih pisateljih. Jako zaslužno delo je potemtakem zvršil Brunner, ko je strelil nekaj ostrih puščic v tako neosnovano in nekrščansko oboževanje Lessinga. Tvarine, posameznostij je v tej knjigi toliko, da ne moremo jasnega pregleda podati čitateljem, saj tudi pisatelj sam ni nameraval napraviti sistematičnega znanstvenega dela.

Dasi je v knjigi tu pa tam marsikaj pikrega in žgečega, vendar more čitatelj jasno razvideti, kaj ni prav v pretiranem češčenju nemškega kritika, kaj ni pravo tudi v njegovih spisih in naukih. Vsem vzgojevalcem priporočamo prav toplo to knjigo, da morejo učečo se mladino poučiti in ji razložiti, kaj je resnično, kaj neresnično v naukih srednje- in višesolskih učiteljev. Pa tudi ti naj bi pomislili, kaj piše modroslovec, (s katerim se sicer ne vjemamo): »Wohl noch nie ist eine Nation mit einem Autor so getäuscht worden, wie die deutsche durch die Juden mit Lessing.« (Dühring.)

3. Dr. J. Schusters Handbuch zur Biblischen Geschichte. Für den Unterricht in Kirche und Schule, sowie zur Selbstbelehrung. Mit Karten, Plänen und vielen Holzschnitten. Neu bearbeitet von Dr. J. B. Holzhammer, Domcapitular und Regens des bischöflichen Seminars zu Mainz. Fünfte verbesserte Auflage. Erster Halbband. — Mit der Karte: »Palästina zur Zeit Jesu« aus dem Bibelatlas von Dr. R. v. Riess. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung, 1890. 8°. Str. 426. Cena 2 gld. 40 kr. — Delo, katero naznanjamo tukaj, spada med najbolj priljubljena dela na polju bogoslovnih praktičnih knjig. A poleg tega, da je delo res jako rabno za šolo in dom, je tudi temeljito, res strokovnjaško, o čemer priča skoro vsaka stran. Prva izdaja tega dela je izšla l. 1861. Poznejše izdaje je po smrti pisateljevi (l. 1869.) oskrbel dr. Holzhammer, vsled česar so uporabljeni vsi novejši podatki, novejše znanje o svetih krajih in dogodkih. Peta izdaja ni pomnožena v primeri s četrto. Kolikor sem razvidel iz primerjanja, vjemata se obe izdaji skoro vseskozi, le tu pa tam so popravki ali dostavki.

Knjiga je tako urejena, da podaje v vsakem manjšem oddelku najprej zgodovino, kolikor se dá po besedah svetega pisma, in sicer glavne dogodke, potem pa razlaga natančneje dotične dogodke ali nauke. Dokaze iz pisateljev pa navaja pod črto.

Ne samo, da je to delo jako poučno, marveč je tudi jako prijetno za čitanje. Vselej, kadar jo začnem brati, moram se z nekako silo od nje odtrgati. To jo pač priporoča. Poleg tega ima delo lepe slike, ki oživljajo domisljijo in tudi veselje za učenje, kakor za čitanje. Zato pač umevam, zakaj sodijo to delo vsi tako ugodno. Več ocen sem že čital, in več glasov sem že slišal o njem, a niti enega neugodnega.

Zaradi tega pozdravljamo radostno novo izdajo, ki naj širi ljubezen do svega pisma — božje besede z najboljšim uspehom!

Dr. F. L.